

Catalunya Cristiana

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XLII | NÚM. 2182
2,90€ | 18 JULIOL 2021

Lola Sabaté Munté

Mural «El gran casal», de Carles Arola, a la plaça de l'Església de Falset (Priorat), a tocar de la parròquia de Santa Maria.

EDITORIAL I EN PRIMER PLA (P. 3 i 8-11)

Nova mirada al món rural

L'Església acompanya la redescoberta dels valors
i les virtuts de viure al poble

P 36-37

70 anys de periodisme reflexiu
amb «El Ciervo»

Catalunya Cristiana

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (52 NÚMEROS)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

☐ Edició paper 145€

☐ Edició digital 90€

☐ Edició en català

☐ Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

☐ Únic pagament per any

☐ Dos pagaments semestral

☐ Xec nominatiu que adjunto

☐ Domiciliació bancària (ompliu ordre adjunta)

NOM COL-LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular

La casa de l'església

El bisbe Joan Carrera explicava que, un dia havia volgut visitar una església rural solitària i que li van indicar que la clau la guardaven en una botiga propera del poble. El botiguer l'hi va lliurar assegurant-li —amb un cert orgull— que feia molt de temps que aquella clau no l'havia deixada a ningú. Al bisbe el va entristir aquesta resposta: es preguntava com era possible que no hi hagués hagut, ni que fos un petit grup de feligresos, que en el transcurs d'aquells anys no li hagués demanat la clau per entrar a resar-hi el Rosari.

A les valls pirinenques, les esglésies —els edificis més grans dels poblets— servien per refugiar-s'hi i per celebrar consells populars. Les antigues sagres medievals, espais d'immunitat i de seguretat de trenta passes al voltant dels temples —són els orígens de molts nuclis urbans. En temps de bonança, les esglésies estaven obertes moltes hores al dia, s'entrava a fer la visita al Santíssim o a pregar davant de la imatge del Sant Crist o d'un sant, a posar un ciri o un pom de flors, a pregar amb silenci. S'hi resava el Rosari, s'hi feien tridus (exercicis devots que duraven tres dies), s'hi feia catecisme, s'hi anava a escoltar els predicadors que venien amb motiu de les missions, s'hi acudia per rebre el sagrament de la confessió... Certament que la missa és l'acte de culte més important

i que això ha fet que, progressivament, s'hagi fet sinònim «anar a l'església» i «anar a missa», però no és o no hauria de ser només així.

Mossèn Josep Urdeix, diaca permanent, expert en litúrgia, explicava que allò que en diem «església» és l'expressió escurçada de «casa de l'església». El filòsof Josep Maria Esquirol diu que la casa és sempre el símbol de la intimitat descansada. A la casa de l'església hi podem acudir cercant recolliment, solitud i silenci, diàleg en profunditat, contemplació serena de la bellesa...

Les esglésies solen ser encara els edificis més grans dels nostres pobles, però el fet que només s'hi celebri el culte els diumenges i sovint esporàdicament, la manca de preveres i motius de seguretat, fa que, avui, moltes, especialment rurals, romanguin tancades i buides moltes hores al dia. Els preveres i els diaques, especialment en el món rural, han de repartir la seva dedicació entre diverses parròquies, però les esglésies no són patrimoni dels clergues, sinó de tots els batejats. Hem de trencar el cercle viciós: la gent no demana d'anar a l'església i, com més tancada està, menys s'animen a demanar-ne la clau. Cal recuperar els temples per a allò que foren pensats, és tasca de tots somniar junts noves propostes realistes, congruents i sinodals.

Contingut

03
Editorial

05
La setmana

06
Opinió

08
En primer pla

13
Vida eclesial

22
Opinió

24
Rutes espirituals

28
Carta dominical

30
Bíblia

32
Litúrgia

34
Espai lectors

35
Cultura

46
Agenda

47
Des del carrer

Festes patronals de Catalunya

PÀGINA 16-17

21
La Sagrada Família acollirà
la Filharmònica de Viena

Sant Jaume de Frontanyà

PÀGINA 24-27

Mn. Mateo, In memoriam

47
Montse Pérez,
voluntària a
l'Hospital de
Campanya

La setmana en tuits

PAPA FRANCESC
@PONTIFEX_ES

Em sento commogut pels nombrosos missatges i l'afecte rebut aquests dies. Agraïxo a tothom la seva proximitat i pregària

M. CARME JUNYENT
@CARMEJUNYENT

Lingüista

Tinc un dubte: si «tots» ja som tots, qui són «totes»?

GEORGINA BELLES
@BELLES_GG

Youtuber

És fascinant com avui dia està socialment prohibit preguntar a una dona per què no té fills. Ara bé, criticar i jutjar una dona que té una família nombrosa és perfectament normal. Hipòcrites

JOSÉ MARÍA RODRÍGUEZ
OLAIZOLA
@JMOLAIZOLA

Jesuïta i sociòleg

Si algú justifica una agressió homòfoba en nom de Déu, li resa a un déu equivocat

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA
Coordinador d'informatius

Pere Casaldàliga

La figura de Pere Casaldàliga, 11 mesos després de la seva mort, ha estat molt present aquests dies a la nostra programació. El 25 de juny en una entrevista al programa *El mirador de l'actualitat*, la presidenta de la fundació que porta el nom del prelat claretà, Glòria Casaldàliga, descrivia l'homenatge del 28 de juny al prelat com un «acte pensat per aconseguir que la gran protagonista sigui la paraula del bisbe Pere, amb diferents persones que l'han estimat i han volgut donar el seu testimoni».

La també neboda de Pere Casaldàliga va recordar el seguit d'homenatges i celebracions religioses que s'han organitzat públicament des del 8 d'agost passat. Igualment va anunciar que, en el primer aniversari de la mort, «la idea és celebrar l'Eucaristia a l'església romànica del castell de Balsareny, on hi ha una imatge de la Mare de Déu molt estimada pel bisbe, i donar pas a un acte que inclogui xerrada i música». D'altra banda, vam informar el 7 de juliol sobre la presentació del llibre *Pere Casaldàliga. Quan la fe es fa poesia*, un treball del franciscà argentí Michael Patrick Moore.

Zoom

EDUARD BRUFAU

Els efectes del canvi climàtic es fan cada vegada més palesos. Aquestes primeres setmanes d'estiu l'oest dels Estats Units i el Canadà han patit una onada de calor mai vista, que ha posat els termòmetres a fregar dels 50 graus i ha provocat incendis i centenars de morts. En el moment de tancar aquesta edició, s'estava a l'espera d'una calorada històrica a tota la península Ibèrica.

L'efemèride de la setmana

25 de juliol de 1968: el papa Pau VI publica l'encíclica *Humanae vitae*.

PUNT DE VISTA

L'indult als presos independentistes

EUGENI GAY

Advocat i exvicepresident del Tribunal Constitucional d'Espanya

Les democràcies modernes estan basades en la divisió dels tres poders tradicionals de l'Estat i en el respecte que ells han de fer dels drets del ciutadans conformement al que disposa el marc, en el nostre cas, democràtic, social i de dret de la Constitució de 1978.

A diferència dels estats dictatorials, o exclusivament de llei, els poders són independents, en democràcia, entre ells, i les seves decisions afecten a tots. Correspon al poder judicial, i exclusivament a ell, resoldre en el cas que ens ocupa allò que ha estat sotmès a la seva jurisdicció i les seves resolucions, en l'última instància, són ja inapel·lables i obliguen també els altres poders de l'Estat.

De molt abans de l'existència de la divisió de poders i de la pròpia realitat dels estats democràtics ha existit l'indult com un dret de gràcia o de perdó de les persones condemnades. En el nostre cas, únicament pot exercir aquest poder el Govern de l'Estat i ningú més que ell, de manera que no és ni un acte de justícia ni pot reemplaçar la justícia. L'indult, normalment concedit als que es peneixen i ho sol·liciten o al principi inclús d'utilitat, tampoc no pot ser qüestionat i, per tant, la seva eficàcia és incontestable, com ho és també la sentència.

La solució dels conflictes polítics i socials han de ser tractats sempre des de la via del diàleg per tal d'evitar que sigui un tercer qui el resolgui, però és evident que no sempre el diàleg fa possibles les solucions i, en aquest sentit, la societat ha d'exigir un esforç per tal de tenir una convivència harmònica en respecte de la dignitat de les persones lliures i iguals en drets i obligacions.

Els bisbes, en la seva declaració, hi apel·len en aquest sentit en afirmar que «és per aquest motiu que cal proposar el diàleg sempre com a via efectiva que dona resposta a l'esperança de resoldre divisions [...] a més, avançar tenint sentiments de misericòrdia i perdó sincers, tot respectant la Justícia, ajudarà a que els acords que tots esperem s'assoleixin aviat». Així ho esperem.

JOAN LLUÍS PÉREZ FRANCESCH

Catedràtic de Dret Constitucional (UAB)

L'indult és una mesura de gràcia que correspon signar formalment al Rei, mitjançant un Reial Decret acordat en Consell de Ministres. És un acte discrecional que intenta cercar la justícia material, deixant sense efecte totalment o parcial la sanció imposada per un tribunal penal. L'argumentació o justificació és escassa, i es basa en criteris d'utilitat pública. La regulació de l'indult es preveu encara en una llei «provisional» de 1870.

En el cas que ens ocupa, el Consell de Ministres del dia 22 de juny passat va aprovar l'indult individual i parcial a Oriol Junqueras, Jordi Sánchez, Jordi Cuixart, Jordi Turull, Josep Rull, Carme Forcadell, Dolors Bassa, Raül Romeva i Joaquim Forn, alliberant-los de la pena de presó, però mantenint la inhabilitació per exercir càrrec públic. Aquesta concessió es va donar després que l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa considerés que la sentència de l'1 d'octubre no garantia els drets dels inculpat i que les penes aplicades eren desproporcionades. També cal que recordem la tensió provocada entre els partidaris de l'indult, en concret el president socialista Pedro Sánchez, i els contraris, formats per la triple dreta espanyola, PP, Vox i C's, així com l'informe negatiu però vinculant del Tribunal Suprem com a òrgan sentenciador.

Entre els favorables a l'indult destaquem la patronal i els bisbes catalans. Aquests darrers emeteren un comunicat en què parlaren de la importància del diàleg i de les mesures de gràcia quan hi ha un conflicte, i que cal quelcom més que la mera aplicació de la llei per al desenvolupament harmònic de la societat. Posen en valor l'esperança, la misericòrdia i el perdó sincers, tot respectant la justícia.

Els elements anteriors són essencials per resoldre el conflicte polític a Catalunya. Desitgem que els indults portin a escenaris de futurs millors, juntament amb altres mesures que els han de complementar.

EUGENI GAY
L'indult no pot ser qüestionat i, per tant, la seva eficàcia és incontestable, com ho és també la sentència

JOAN LLUÍS PÉREZ
Els bisbes catalans parlaren de la importància del diàleg i de les mesures de gràcia quan hi ha un conflicte

UN NOU LLINDAR

El dret al descans, el dret al treball

Al costat del Senyor
experimentem la seva
proximitat, la seva confiança,
el seu amor, ja que ens
sentim guiats per Ell

SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

A l'Evangeli podem escoltar aquesta invitació que prové de Jesús: «Veni ara tots sols en un lloc despoblat i reposeu una mica.» La frase va dirigida als deixebles que han estat amb ell i han escoltat els seus ensenyaments. Tanmateix, *qui ha de descansar hi té realment dret, a fer-ho?* Sembla que només el qui ha treballat. Però, com entendre-ho en un moment en el qual, pels efectes de la pandèmia del coronavirus, persones i famílies senceres s'han quedat sense feina i amb molt poques perspectives de tenir-ne? Què vol dir «veniu i reposeu» quan el que més voldríem per a milions de persones és disposar d'un mínim d'ocupació per portar a casa el pa de cada dia.

«Reposar una mica» pot tenir diverses accepcions i pot expressar moltes situacions en la vida, però dit per Jesús pot significar donar un valor diferent a una interpretació que ha d'ajudar a pal·liar la frustració que hi ha. Potser el que Jesús vol dir significa «estar-se amb Ell», tenir-lo com a referent, quan de fet se'ns demanen noves i valentes actituds per fer front a les dificultats. El que ens ofereix és la seva companyia, la seva paraula, la seva amistat i, amb tot això, el plantejament d'unes noves relacions humanes i una organització social que faci superar les desigualtats i creï noves oportunitats per poder tenir un treball digne i decent.

Al costat del Senyor experimentem la seva proximitat, la seva confiança, el seu amor, ja que ens sentim guiats per Ell, com les ovelles que senten el pastor molt proper, vetllant, atent, amable, cordial. Un pastor que allunya la por, que preveu les dificultats que poden aparèixer i ens protegeix, que sap donar-nos l'aliment que necessitem en el moment que cal. Qui pot crear llocs de feina? Qui té la responsabilitat de crear aquelles condicions que l'han de fer possible? Si, d'una banda, tenim dret al descans, també hem de poder defensar i exigir el dret al treball. És un fet que, perquè uns puguin descansar, altres han de treballar.

L'Evangeli contraposa —Jesús mateix ho fa— la figura del pastor a la de l'assalariat, fent-nos veure que es pot donar la possibilitat que algú no estimi el ramat i s'aprofiti de la seva condició de superioritat o d'autoritat mal entesa. A l'assalariat no li importen les ovelles, només el propi guany i el benefici personal. Apliquem-ho a tots els camps de la vida i de la nostra organització eclesial, allà on algú exerceix un càrrec de responsabilitat enmig d'una comunitat humana i entre persones a les quals ha d'acollir, cridar i afavorir amb la seva companyia, amb nous projectes de reinserció laboral i fent possible la creació de llocs de treball. Ho hem vist a Càritas, petits gestos ho han fet realitat.

Món rural, espai a protegir

**La pandèmia és una oportunitat per recuperar
valors i virtuts de la vida al camp**

Micropoble de Rupit.

TON LLORET
«L'habitatge és el gran problema, perquè l'oferta de lloguer als pobles és pràcticament nul·la»

MARIBEL POU
«Un dels principals valors de la vida rural és el de la coneixença del veïnatge i l'acció de cura»

«El Covid-19 ha despertat l'interès per anar a viure a poble. Una oportunitat per frenar el despoblament i reequilibrar el territori. Volem difondre ofertes d'ajuntaments, empreses, particulars... Que puguin oferir casa, feina o serveis a qui vulgui establir-s'hi.» Amb aquesta carta de presentació del 26 d'agost del 2020 s'estrenava a Twitter, després a Instagram, Repoblem, una iniciativa particular, sense ànim de lucre, amb cap més objectiu que fer d'enllaç entre famílies que decideixen buscar un habitatge a zones rurals i municipis en risc de despoblació.

El 80% de la població de Catalunya es reparteix entre l'àrea metropolitana de Barcelona, les quatre capitals de província i el litoral. Un 35% del territori són micropobles, de menys de 500 habitants, i el 51% dels 947 municipis de Catalunya en tenen menys de 1.000. «El 35-40% del territori de Catalunya està en risc de despoblació», alerta Ton Lloret, impulsor de Repoblem. «Ho hem d'evitar, per al bé de tothom, també de les ciutats, que tenen molts problemes pel fet de tenir tanta gent concentrada.»

L'any 2006, amb la seva dona, la Sílvia, van decidir marxar d'Igua-

lada i emprendre el seu projecte vital i familiar en un poble de 223 habitants disseminats en 47,09 km²: Argençola, a la comarca de l'Anoia. En temps del confinament més dur, aquesta família, amb dos fills, com tota la gent que viu als pobles, es van sentir uns privilegiats. Per això va pensar que moltes altres famílies també podien veure la necessitat d'emprendre l'èxode urbà cap al món rural.

«Les xarxes socials permeten connectar persones i pobles que es busquen i es necessiten mútuament», explica el Ton. I com que un dels requisits imprescindibles perquè una família faci un canvi de vida té a veure amb l'habitatge o amb la feina, el perfil de Repoblem publica o retuiteja ofertes de feina, traspassos de negocis o lloguer d'habitatges.

«L'habitatge és el gran problema, perquè l'oferta de lloguer als pobles és pràcticament nul·la», reconeix, alhora que fa una crida a obrir les portes de les cases perquè la gent s'hi pugui establir: «Hi ha micropobles que s'estan despoblant i que tenen la meitat de les cases tancades, o que només s'obren una setmana l'any. Són cases que conserven els records i les arrels familiars, però

aquest problema, col·lectivament, està matant els pobles.»

El segon requisit perquè una família es decideixi a anar a viure al poble és que hi hagi serveis. «No calen grans infraestructures, però sí una escola rural, una llar d'infants, connectivitat i carreteres en bon estat», remarca el Ton. El que també cal «és una mirada rural de les administracions, en el sentit d'adaptar les normatives a les necessitats del món rural».

Vida de poble

Segons el padró de l'Institut Nacional d'Estadística, l'any 2020 les ciutats catalanes de més de 50.000 habitants en van perdre prop de 42.000, mentre que els municipis de menys de 20.000 habitants en van guanyar gairebé 18.900; i els de menys de 10.000, més de 15.000.

L'èxode actual és fruit de la conjuntura de la pandèmia, amb l'ajuda, entre d'altres factors, de la implementació del teletreball, però segons el responsable de Repoblem en podem treure algunes lliçons: «El que ha entrat en crisi és el model de ciutat i els problemes que se'n deriven com la massificació, la contaminació o l'allunyament de la natura. Ara més que mai, ens interessa apropar-nos a tots els valors que ha pogut preservar el món rural.»

«Un dels principals valors de la vida rural, especialment en temps de pandèmia, és el de la coneixença del veïnatge i l'acció de cura sense programes ni mètodes elaborats sinó ben primaris; saber on hi ha qui i en quines condicions, saber què necessita i atendre-ho», exposa Maribel Pou, membre del Moviment de Cristians de Pobles i Comarques de Catalunya, moviment d'Acció Catòlica nascut l'any 1963 al Vallès com una proposta d'espiritualitat amb conseqüències d'actuació en la vida dels pobles.

Per a Maribel Pou, que és la responsable de la revista del moviment, *La Veu*, un altre valor és el de la proximitat amb la natura: «És un medi on pots viure confinada sense sentir-te engabiada. I, per a alguns, un medi on no només sortir a llençar les escombraries, sinó a treballar la terra, cuidar el bestiar.» En aquest sentit, «és essencial conscienciar que el treball del camp no s'ha aturat i per això hem seguit alimentant-nos. Aquesta realitat té

47ena Jornada Nacional del Moviment de Cristians de Pobles i Comarques de Catalunya, celebrada el 2018 a la Selva del Camp.

TERESA VALERO

«El repte és aconseguir que els feligresos de les parròquies més petites agafin l'hàbit d'assistir a la parròquia de referència»

XAVIER ROIG

«Fem activitats de cara a donar vida a la parròquia, perquè la gent no únicament es trobi per anar a missa»

un valor transcendent, com el tenen l'àmbit sanitari o el dels serveis essencials».

El problema és que el 60% dels pagesos de casa nostra té més de 55 anys i que prop del 70% del territori català és massa forestal. «Darrere de la pèrdua de pagesos hi perd tot el sector alimentari però també l'arquitectura del paisatge», alerta Ton Lloret, «un mosaic agrari actua de tallafocs, garanteix la biodiversitat i evita la problemàtica dels boscos no gestionats». Per això, segons el responsable de Repoblem, una altra manera d'evitar el despoblament és fer consum de proximitat: «Comprant, per exemple, un formatge de proximitat, estem ajudant les pastures, la gestió dels boscos, una família que viu en una masia i que, d'aquesta manera, manté el patrimoni i l'escola rural.»

Gustavo Duch, activista per la sobirania alimentària, recorda que els pagesos són els gestors del nostre paisatge: «La importància de la pagesia, en primer lloc, és la capacitat de produir aliments propis i guanyar sobirania alimentària, però és que, en segon lloc, és l'agafador perquè com a civilització recuperem formes de vida integrades en la natura. Els

pagesos són els nostres indígenes, la cultura més propera a nosaltres que ha sabut viure amb consonància amb les lleis de la natura, i no amb les lleis dels éssers humans.»

Ton Lloret també posa en valor el sentit de comunitat i de pertinença: «La gent del món rural sap que, si neva, toca agafar la pala i netejar el carrer i que, si volen festa major, no tenen més remei que arremangar-se. Som més actius en molts aspectes.» «La vida rural és molt familiar», subscriu Mn. Xavier Roig, rector de Falset i de quatre pobles més del Priorat (Pradell de la Teixeta, Porrera, Bellmunt del Priorat i la Torre de Fontaubella), pertanyents a l'arquebisbat de Tarragona. «És com una gran família, on ens interessem els uns pels altres. Al poble és molt fàcil que tirem endavant iniciatives, qualsevol cosa que es proposa tothom se la fa seva.»

«Durant un any vaig portar la pastoral de vuit parròquies molt petites del bisbat de Solsona i em vaig adonar de la importància que donaven a les seves capelles i ermites, fins i tot persones que no són de missa dominical però que mantenen la fe dels avis i dels pares», afegeix Teresa Valero, treballadora

apostòlica de Solsona.

Reptes de la Pastoral Rural

Un dels bisbats més rurals de Catalunya és el de Solsona, laboratori de la reorganització pastoral que diòcesis més grans com Barcelona i Tarragona estan emprenent. «Al nostre bisbat només hi ha vint sacerdots actius», exposa Teresa Valero. Davant d'aquesta realitat, fa dos anys es van reagrupar parròquies i es van suprimir arxiprestats. Actualment, la diòcesi de Solsona s'estructura en 12 Unitats Pastorals Parroquials, cadascuna amb una parròquia de referència. S'intenta que cada unitat pastoral compti almenys amb un rector, un treballador apostòlic i un equip de 4-5 laics.

«Amb els cursos de lideratge, hem treballat per sortir del paradigma del capellà "home orquestra", per passar a un lideratge molt més capaç de delegar», explica Teresa Valero. En aquest sentit, és molt important la figura dels treballadors apostòlics laics, persones alliberades que es dediquen íntegrament al treball pastoral, amb una part remunerada i una de servei.

Casada i mare de dues filles, la

Teresa és una de les nou treballadores apostòliques de Solsona. La seva tasca la reparteix entre la Unitat Pastoral Parroquial de Solsona i el mateix bisbat, coordinant delegacions, projectes i comissions diocesanes. També impulsa cursos de lideratge pastoral per a sacerdots. Abans del Covid, viatjant arreu del món, i ara de forma telemàtica des de la masia on viu, la Teresa també ha estat la responsable de cercar noves formes d'evangelització i d'implementar-les al bisbat, com els cursos Alpha. «Som davant d'una situació molt urgent», remarca, «com a bisbat, hem definit una visió i uns plans d'acció per ajudar les comunitats perquè siguin realment vives».

De moment, encara poden assegurar almenys la celebració d'una missa l'any a les parròquies més petites, amb motiu de la festa major o d'alguna tradició, però «no podem dispersar; es tracta d'utilitzar bé els recursos», exposa Teresa Valero. Per això, «el repte és aconseguir que els feligresos de les parròquies més petites agafin l'hàbit d'assistir a la parròquia de referència, com ho fan per anar al metge o a l'escola».

Un altre repte és el de la secularització, que, encara que més lentament, també avança en el món rural. Com constata Maribel Pou, «en aquella missa que anys enrere era a la vegada trobada veïnal i festa, ara t'hi pots trobar un nombre molt més reduït de persones, la majoria grans, i, encara, algunes de fora».

Ara bé, aquest temps de pandèmia, en què ha estat tan complicat acompanyar en el procés de la mort, ha permès prendre més consciència de la importància de mantenir vigents les tradicions religioses: «Al poble toquen a morts, es fa el pregó i es publica l'eBando comunicant la mort, el lloc de la vetlla i l'hora del funeral. L'església s'omple de gent que es vol acomiadar de la persona morta i acompanyar la família», explica Mn. Xavier Roig.

En pobles com Falset, la parròquia continua actuant d'aglutinadora i dinamitzadora d'activitats de tota mena més enllà de la pastoral: «Fem activitats de cara a donar vida a la parròquia, perquè la gent no únicament es trobi per anar a missa. A Falset, per exemple, a l'estiu organitzem un sopar parroquial on acudeixen molts veïns del poble, ja que la gent aprecia molt la parròquia.»

SABER ESCOLTAR

La mort de Déu?

Cap als anys 1960, es van publicar llibres sobre la mort de Déu. Aquesta teoria reflectia la necessitat de mostrar el Déu veritable. Dites tesis van donar lloc a discussions teològiques i pastorals. Déu s'havia de mostrar tal com era i no de la manera tradicional clàssica.

Actualment, constatem que Déu ha passat a formar part de la consciència personal, de l'esfera privada. Es procura una visió de la vida, on Déu no hi tingui cap paper. No és pas la primera vegada que succeeix això en la història. Mort Déu, ocupa el seu lloc l'home.

Hi ha qui (sembla una broma) afirma que cap a l'any 2029, a través de la robòtica, hi haurà una màquina que podrà donar resposta alneguit i a la realitat de Déu i de la consciència humana.

P-J YNARAJA

Sacerdot del Montanya
ynaraja@gmail.com

El ciment pòrtland es feia servir per a la fabricació de bigues. Trigava 21 dies a solidificar i això encaria el producte.

Després, va aparèixer aquest ciment (l'Electroland), fosc, amb l'atractiu que s'assecava en 24 hores. El seu ús es va estendre ràpidament. Passats uns quants anys, la calor i la humitat en van accelerar la degradació imprevista. L'ocàs s'ha fet tan popular que, fins i tot, s'ha humanitzat i, d'un edifici que està malalt, se'n diu que pateix aluminosi (sic). I que calenderrocar-lo.

La barreja de calç i de sorra, la pròpia dels castells i de les esglésies medievals, aguanta el pas dels segles.

Evidentment, ni per formació, ni per vocació, pretenia divagar en matèria de construcció, però aquest exemple em serveix de símbol per al que diré ara.

Sovint, especialment a l'Occident cristià, no hi ha necessitat de Déu. Recordem la destrucció d'imatges sagrades, de creus, no ensenyar religió a l'escola, etc. S'ha arribat a l'agnosticisme (no sé si Déu existeix o no), afirmació que és en boca d'alguns batejats.

Les teories filosòfiques s'han obert pas: la persona arribarà a la veritable felicitat, de manera que (sembla una ironia) serà immortal. Algun pensador actual diu, infantilment, que la fe està col·locada en un lloc d'on surt l'epilèpsia. L'ateisme modern, més que no creure en Déu, prescindeix de Déu.

Així l'humanisme queda tancat a la transcendència. Alguns exemples d'ateisme són: la política marxista o la moral existencialista. Ens trobem davant l'ateisme pràctic, centrat en

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

allò que és material, a la immediata, a la pràctica i a la comoditat. Creure en Déu no és pràctic. Un autor modern escriu: «Si Déu no existeix, com han arribat a l'existència el món i l'home? Com s'expliquen les realitats materials? Som orfes existencials? Per què l'home desitja la immortalitat? Es pot demostrar racionalment l'existència de Déu. L'home veu que no està sol a l'Univers, que no viu en l'absurd, que tot té un sentit profund, que el món canvia i ell mateix canvia i, ensem, hi ha permanència.»

L'ateisme modern, més que no creure en Déu, prescindeix de Déu

A PROPÓSIT DE...

Electroland

Des de la meua incorporació al clergat, he viscut prodigis d'entusiasme popular i l'èxit instantani d'iniciatives enlluernadores. Un dia vaig sentir, amb gran èmfasi, que es proclamava: des del descobriment d'Amèrica, no hi ha hagut cap fenomen semblant al de l'arribada d'aquest moviment que us presento. La seva introducció va provocar una allau d'apassionament cristià espectacular, seguit, molt de pressa, de sequera i de desaparició.

Encara que posem adob en un test, si no reguem la planta, s'asseca.

He posat un exemple al qual po-

Sense la pregària, l'Eucaristia i la penitència, res no se sustenta

drien acompanyar molts d'altres, amb fracassos idèntics. S'inventen noms, es convoquen reunions, s'elaboren programes i s'introdueixen noves tècniques, tot això amb l'anunci de l'autoritat corresponent. La conseqüència immediata acostuma a ser un gran entusiasme i l'esperança ingènua que, calladament, aviat disminueix i desapareix.

Es diu que gat escaldat amb aigua tèbia en té prou. La persona exaltada, aviat s'allunya i desconfia per sempre de qualsevol iniciativa que se li proposi. La dinàmica cristiana no cal inventar-la. Adaptar-la, potser sí, però sense oblidar el que és essencial. Sense la pregària, l'Eucaristia i la penitència, res no se sustenta. Es volen oblidar o ignorar, per això hi ha tants fracassos. Recordeu l'Electroland.

Vida eclesial

Aquesta setmana informem de la X Trobada Mundial de les Famílies, ens apropem a les festes patronals de Catalunya, recollim la memòria de les Càritas catalanes 2020, anunciem un concert de la Filharmònica de Viena a la Sagrada Família, Oriol Jara reflexiona sobre la dimensió social de la fe i Mn. Ruaix ens parla de poesia

Se celebrarà el juny del 2022 i les diòcesis s'hi sumen com a centres locals

El Papa anima a participar en la X Trobada Mundial de les Famílies

Francesc ha destacat, en un video-missatge, la modalitat inèdita que tindrà la X Trobada Mundial de les Famílies quan ha explicat que se celebrarà a Roma del 22 al 26 de juny del 2022, després de l'aplaçament per la pandèmia, i que cada diòcesi podrà ser «el centre d'una trobada local».

El Pontífex subratlla que adoptarà una dimensió «multicèntrica i estesa», per la qual cosa anima les famílies del món a ser protagonistes: «Tothom podrà participar-hi, fins i tot aquells que no puguin venir a Roma.»

«En la mesura de les seves possibilitats, convidem les comunitats diocesanes a planificar iniciatives a partir del tema de la trobada fent servir els símbols que la diòcesi de Roma està preparant. Us demano que sigueu dinàmiques, actives i creatives per organitzar-vos amb les famílies, en sintonia amb el que se celebrarà a Roma. És una oportunitat meravellosa per dedicar-nos amb entusiasme a la pastoral familiar: esposos, famílies i pastors junts. Ànims, doncs, estimats pastors i estimades famílies, ajudeu-vos mútuament per organitzar trobades a les diòcesis i parròquies de tots els continents», demana el Papa.

El tema de la propera Trobada Mundial de les Famílies està relacionat amb l'amor familiar com a vocació camí de santedat, i està organitzada pel Dicasteri per als Laics, la Família i la Vida i la diòcesi de Roma. Tindrà lloc en el sisè aniversari d'*Amoris Laetitia* i quatre anys després de *Gaudete et exsultate*.

L'objectiu de la trobada és rellegir *Amoris laetitia* a la llum de la crida a la santedat de *Gaudete et exsultate*, partint de la consciència que l'amor conjugal i familiar revela el do preciós de la convivència. L'esdeveniment constitueix el cim de l'Any Família *Amoris laetitia* que, a través d'iniciati-

ves i moments formatius, convida a redescobrir el valor educatiu del nucli familiar.

Vacunes per a tothom

D'altra banda, el Vaticà ha instat a garantir l'accés mundial equitatiu a les vacunes contra el coronavirus perquè ho considera «un requisit previ fonamental per a l'èxit de la campanya de vacunació mundial» i ha fet una crida a enviar un missatge clar sobre la seva seguretat i la necessitat de «contrarestar els mites i la desinformació».

És el que recull el comunicat final de la Taula Rodona Internacional sobre la Vacunació organitzada per l'Acadèmia Pontifícia per a la Vida, la Wolrd Medical Association i la German Medical Association.

En roda de premsa, el president de l'Acadèmia Pontifícia per a la Vida, Mons. Vincenzo Paglia, ha assenyalat que «les vacunes haurien d'estar disponibles per a tothom i a tot arreu, sense restriccions a causa d'aspectes econòmics. Com que la vacuna és una invenció produïda pel talent humà, per posar-la

Il ragazzo

La trobada convida a redescobrir el valor del nucli familiar.

PAPA FRANCESC
«És una oportunitat meravellosa per dedicar-nos amb entusiasme a la pastoral familiar: esposos, famílies i pastors junts»

a l'abast de tothom calen decisions i accions precises. Cal un compromís que inclogui tots els subjectes involucrats en l'operació».

També s'ha anunciat la propera visita pastoral del papa Francesc. Ell mateix ho ha explicat: «Del 12 al 15 de setembre proper, si Déu vol, aniré a Eslovàquia per fer-hi una visita pastoral. Primer concelebraré a Budapest la missa conclusiva del Congrés Eucarístic Internacional. Agraeixo de tot cor a tots els que estan preparant aquest viatge i prego per ells.»

I una altra informació vaticana fa referència a la 15ena edició del Publifestival-Festival Internacional de Publicitat Social, que ha atorgat el premi primera categoria «Millor Execució de Campanya Publicitària» a la campanya del Pontifici Consell per al Diàleg Interreligiós i el Dicasteri per a la Comunicació de la Santa Seu juntament amb l'Alt Comissionat de la Fraternitat Humana i produïda per l'agència La Machi Comunicació para Buenas Causas. La campanya premiada ha consistit en el disseny d'un logotip, un vídeo d'un minut i mig traduït a 22 idiomes i una peça gràfica il·lustrativa.

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Llibertat

Som fills de la modernitat. I si hi ha un valor que posa en relleu la modernitat és la llibertat: llibertat individual, moral, política, de pensament i de reunió, llibertat per decidir l'estil de vida, llibertat sexual, d'investigació, de creença... No hi ha institució, ni filosofia, ni pensament polític que no reculi davant del protagonisme i prestigi de la noció de llibertat. L'època il·lustrada suposava entendre les persones des de la seva emancipació i autonomia; des de la crítica a les autoritats externes i des de la independència fonamentada en la pròpia consciència i pensament.

Però sovint el que costa més de veure és que allò ens empresona no ve tant de fora sinó de dins nostre.

Fa uns dies, el papa Francesc, a la missa per la Solemnitat de Sant Pere i Sant Pau, deia que Pau «va ser alliberat de l'esclavatge més opressiu, el del seu ego. I de Saule, el nom del primer rei d'Israel, va passar a ser Pau, que significa "petit". Va ser alliberat també del seu zel religiós que l'havia convertit en aferrissat defensor de les tradicions que havia rebut i violent perseguidor dels cristians (...) L'observança formal de la religió i la defensa a capa i espasa de la tradició, en lloc d'obrir-lo a l'amor de Déu i dels seus germans, el van tornar rígid. Déu l'en va deslliurar».

I penso en el gran potencial que té la trobada alliberadora en i amb Crist i com sintonitza aquest anhel de llibertat amb el pols del nostre temps. Hauríem de proclamar amb la nostra vida aquest alliberament. La religió no és gàbia, és alliberadora, ens allibera d'allò que ens fa mal! Diu el papa Francesc: «Només una Església lliure és una església creïble.»

JORDI SÀNCHEZ TORRENTS

Tarraconense

Catalunya té 2.105 parròquies, on perviu majorment l'origen patronal de la Festa Major

Festes patronals

JOAN PALLARÈS-PERSONAT

La Festa Major de qualsevol poble està dedicada al patró o patrona sota l'advocació del qual està dedicada la parròquia, origen del municipi sorgit del Decret de Nova Planta de 1716, quan s'imposà la divisió administrativa regida per un alcalde, tot arraconant l'organització parroquial vigent fins aleshores.

En el seu origen, la celebració era senzilla: la diada assenyalada, amb la comunitat aplegada a missa, ofici solemne en honor al patró, sermó d'un predicador brillant i processó de la imatge pels carrers. Aprofitaven per fer una mica de ball o festa, per després reunir-se cada família a dinar en un àpat més generós.

A Catalunya les Festes Majors solen ser a l'estiu, entre Sant Joan i Sant Miquel. S'ha dit que tenen origen, en l'àmbit rural, per celebrar el final de les collites, cosa que no és del tot certa: les festes eren d'un dia i no interrompien les tasques del pagès més que les d'un descans dominical. Ara bé, els temps moderns, amb la cultura del lleure, han portat a allargar la festa fins a una setmana.

Gener també és un mes de festes majors, però en el segle XX moltes s'han reduït, traslladat al cap de setmana o desplaçat a l'estiu. És el cas de Santa Coloma de Gramenet. La diada s'escau el 31 de desembre, però la colònia d'estiuejants barcelonins de primers del segle XX la va desplaçar a la primera setmana de setembre, amb motiu del comiat de vacances.

Febrer, març i abril, temps quarismal, no apleguen a Catalunya més d'una vintena de patronatges, a diferència del maig, temps pasqual, quan el bon clima convida a la festa.

És de juny a setembre quan s'escauen un bon nombre de sants als quals es dediquen moltes parròquies catalanes: Antoni, Joan, Pere, Pau, Tomàs, Cristòfol, Carme, Magdalena, Cristina, Cugat, Felix, Domènec, Llorenç, Magí, Roc, Bartomeu, Ramon,

Gil, Mateu, Tecla, Maurici o Miquel i els Arcàngels, sense oblidar les advocacions marianes: Neus, Vinyet, Mercè, Misericòrdia, Cinta, les marededeus trobades del 8 de setembre o la festa de les festes, el 15 d'agost, l'Assumpció de Maria, popularment coneguda com la Mare de Déu d'Agost, diada en què a Catalunya se celebren 150 festes majors.

Mataró celebra la Festa de les Santes, al voltant de la seva diada, el 27 de juliol, Santa Juliana i Santa Semproniana, deixebles de Sant Cugat i, com ell, màrtirs l'any 304. Mataró, després de segles de litigi, en va obtenir les relíquies l'any 1835 i el papa Pius IX les va declarar patrones de la ciutat el 1852. El 1979 un grup de joves del Foment Mataroní va refundar la festa fins al punt de convertir-la en una de les més lluïdes de Catalunya. El 2010 va ser declarada Festa Patrimonial d'Interès Nacional.

A Vilafranca del Penedès, Sant Fèlix, amb punt àlgid a la seva diada el 30 d'agost, també és des del 2010 Festa Patrimonial, considerada la

Agustí Codinach

els sants Justí, Fortunat, Cànida i Victòria.

El 2017 també es va declarar Festa Patrimonial la de Sant Roc, el 16 d'agost, a la plaça Nova de Barcelona, en ple Barri Gòtic, una festa que se celebra ininterrompudament des del 1589. La festa és lluada, encara que avui a la plaça Nova ja no hi resten veïns, sin'exceptuem el cardenal arquebisbe i els qui resideixen amb ell al Palau Episcopal de Barcelona.

A Sitges, Sant Bartomeu i Santa Tecla són els titulars de la seva parròquia. La festa de Sant Bartomeu, el 24 d'agost, està documentada des del 1585. L'Ajuntament acompanya la bandera pels carrers en seguici a l'Ofici, acompanyats per la banda, amb una sortida igual de lluada.

A Olot la festa és en honor a la Mare del Déu del Tura, al 8 de setembre, una Mare de Déu trobada, que s'estructurà a partir del 1850; a la Selva del Camp, amb la parròquia dedicada a Sant Andreu, per la Mare de Déu d'Agost representen des del 1980 el *Misteri de la Selva*, drama sacre basat en un text sobre l'Assumpció, original del segle XIV.

Reus i Tarragona celebren respectivament les festes per Sant Pere i Santa Tecla. La de Reus es remunta als orígens de la ciutat al segle XII; el 1625 va arribar-hi la relíquia del sant. El 29 de juny les autoritats i el seguici treuen la imatge en processó i, a la plaça Mercadal, davant l'Ajuntament, engeguen la *Tronada*. Després, la imatge retorna a l'església, enmig del toc de campanes.

Santa Tecla a Tarragona, el 23 de setembre, també se celebra des de la recuperació de la ciutat el 1118; ofici al matí i processó a la tarda, gran riquesa folklòrica. Tarragona, a l'estiu, també celebra Sant Magí, el 19 d'agost, amb l'aigua portada de l'ermita de Brufaganya i repartida pels carrers.

Catalunya té 947 municipis amb 2.105 parròquies. En tots perviu majorment l'origen patronal de la Festa Major i són moltes les persones que participen en els actes religiosos, fins i tot en municipis despoblats, on el mossèn titular manté la missa en honor al sant i els feligresos retornen per unes hores a la petita església on van rebre el bateig, a honorar el sant i donar testimoni de la Festa.

Festa de les Santes de Mataró de l'any 2018.

més típica del país, amb orígens documentats des del 1699, quan van arribar les relíquies del sant a la ciutat. Copatró amb Sant Raimon de Penyafort des del 1776, ha arribat a desplaçar Santa Maria, titular de la basílica local.

Amb una riquesa folklòrica enorme, la Festa de Sant Fèlix centra gran atenció per la diada castellera, però per als vilafranquins el moment més solemne és l'entrada del sant a la basílica, en un matí que ha començat amb els repics de campanes a les set, després la cercavila amb el Toc de Matines i l'Entrada a l'Ofici, amb la participació de tots els grups, i, al vespre, la Processó de Sant Fèlix, que clou quan amb l'entrada del sant a l'església s'engega el gran castell de focs.

Sant Julià és el 9 de gener, però a l'Arboç el celebren el quart diumenge d'agost. Ho feien al segle XIX, n'hi ha constància des de 1876, amb balls de diables, de gitanes, de pastorets, castells i l'Ofici Solemne. A Sant Julià l'acompanyen com a copatrons

És de juny a setembre quan s'escauen un bon nombre de sants als quals es dediquen moltes parròquies catalanes

Foto: D'esquerra a dreta: Anna Roig, Francesc Roig, Mons. Joan Planellas i Miriam Feu, moments abans d'iniciar la roda de premsa.

El Covid-19 agreuja una crisi prèvia no resolta

Càritas Catalunya denuncia que les mesures de protecció social són insuficients

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA
Barcelona

«Amb el coronavirus les famílies que ja es trobaven en una situació d'exclusió social han tornat a patir les pitjors conseqüències de l'aturada de l'economia.» És la constatació del president de la Conferència Episcopal Tarraconense i arquebisbe de Tarragona, Mons. Joan Planellas, en la roda de premsa de presentació de la Memòria 2020 de les Càritas diocesanes amb seu a Catalunya.

Les dades reflecteixen, va assenyalar Mons. Planellas, que «en l'any 2020, 141.194 llars on viuen 272.702 persones s'han beneficiat de l'acció social de Càritas, cosa que representa un augment del 26% respecte el 2019».

Davant d'aquesta realitat, el president de Càritas Catalunya, Francesc Roig, va indicar que «les mesures de protecció social encara són insuficients. El 90,3% de les famílies acompanyades per Càritas catalanes no cobra la Renda Garantida de Ciutadania».

El Covid-19 ha agreujat una situació que ja era molt difícil. En aquest sentit, Mons. Planellas va subratllar que «moltes famílies han trucat a la porta de Càritas per primera vegada». Segons Roig, «cal construir nous ponts de solidaritat. De resserveix cobrir les necessitats bàsiques si oblidem les persones».

La representant de la Comissió d'Acció Social de Càritas Catalunya i del Grup de Treball d'Anàlisi Social, Miriam Feu, va explicar la proposta de l'entitat durant el Covid. Les persones ateses per Càritas són majoritàriament dones i persones adultes, més de la meitat són famílies amb fills i un 67% té nacionalitat espanyola o autorització de residència i treball. Segons Feu, «la manca d'un habitatge digne i de treball decent continuen sent dos dels principals motors d'exclusió».

De la seva banda, la representant de la Comissió de Comunicació de Càritas Catalunya, Anna Roig, va insistir que «necessitem un pla de rescat estructural amb tres pilars: treball, habitatge i garantia d'ingressos mínims. Aproveiem en solidaritat individual, però suspenem en articulació de respostes col·lectives».

Mons. Joan Planellas va finalitzar la presentació amb una invitació: «Potser hem de començar a viure d'una altra manera, crear xarxes i ser capaços d'incidir en aquest aspecte.»

Cada dia és una nova oportunitat per aprendre

Gestionant capacitats
www.emiser.es · 938 46 61 11 · emiser@emiser.es

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA
Barcelona

La Sagrada Família acollirà al setembre un concert de la Filharmònica de Viena

Música per a l'esperança

Onze anys després de la consagració de la Sagrada Família per part de Benet XVI, el temple gaudinià tornarà a tenir protagonisme mundial. Aquesta icona universal acollirà el 18 de setembre un concert especial de la Filharmònica de Viena, que oferirà la Simfonia n. 4 en mi bemoll *Romàntica* d'Anton Bruckner. El concert, promogut per la Fondazione Pro Musica e Arte Sacra, serà retransmès per Ràdio Televisió Espanyola per a la Unió Europea de Radiodifusió.

En declaracions a *Catalunya Cristiana* el bisbe auxiliar de Barcelona i patró de la Junta Constructora de la Sagrada Família, Mons. Sergi Gordo,

ha explicat que «tenim una nova oportunitat, diferent, d'oferir per mitjà del llenguatge universal de la música, un missatge d'esperança després del que hem viscut per la pandèmia, pel patiment, per les conseqüències a nivell social i econòmic». Segons el prelat, «serà una bona ocasió per arribar a tothom gràcies a les telecomunicacions; una ocasió única per injectar aquesta "vacuna" contra la desesperança».

Mons. Gordo està convençut que l'estètica és un camí cap al Senyor: «Hans Urs von Balthasar parlava molt de la *via pulchritudinis*, que ens remet a la bellesa summa, que és Déu. Pel camí de l'art, de la música sacra, pot haver-hi experiències de transcendència, però no hem d'oblidar mai que hem d'oferir l'anunci explícit de l'Evangeli.»

Gaudí, ens diu el bisbe auxiliar, concebia la Sagrada Família com un lloc de «fe per elevar l'ànima, també des de l'art, la bellesa. Aquest concert és una oportunitat per obrir aquesta llar i acollir tot home o dona que, a la recerca d'un sentit per a la seva vida, el pot trobar pel camí de l'art i la bellesa que ens condueix al Déu creador. La música actua com una neuroconnexió que permet arribar al'ànima de les persones. Volem generar una experiència interior única. És una oportunitat per commoure i emocionar tothom».

Per això, assegura «que tota persona que passa pel voltant de la Sagrada Família pot rebre aquest impacte de l'art sagrat. L'Església sempre ha volgut que arribi el missatge a tothom, no només a l'elit. L'art no ha de ser només per a uns quants, realment ha d'estar al servei de tota persona de bona voluntat». En aquest sentit, el dia abans del concert, el 17 de setembre, hi haurà una preestrena en la qual la Sagrada Família convidarà la ciutadania a gaudir d'aquest esdeveniment a través d'un sorteig a les seves xarxes socials, «perquè no volem una basílica tancada a la ciutat, sinó oberta i viva».

Anton Bruckner era un home profundament creient i la seva música reflecteix la seva espiritualitat. La Simfonia n. 4 *Romàntica* es va estrenar el 1881, un any abans de la data d'inici del projecte de la Sagrada Família.

Agustí Codinach

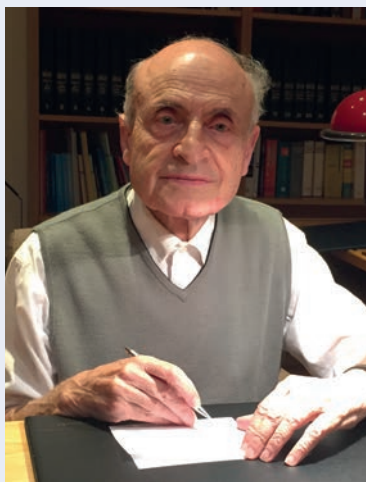

El bisbe Sergi Gordo va presentar el concert el 22 de juny passat a la Sagrada Família.

ESGLÉSIA I LLENGUA. LA MEVA EXPERIÈNCIA (II)

JOSEP RUAIX I VINYET

Eclesiàstic, gramàtic i escriptor

La redacció de *Catalunya Cristiana* m'ha demanat que continués la sèrie de les meves minime mòries sobre el tema del títol, sèrie que es va publicar en vuit articles o capítols durant els mesos de juliol-agost del 2020. Hi seguia, cronològicament, altres tantes etapes de la meva vida. En aquesta segona sèrie distribueixo el meu exercici memorístic per aspectes, concretament els següents: 1) Oratòria; 2) Estudis; 3) Poesia; 4) Traduccions; 5) Correccions; 6) Ensenyament; 7) Edicions; 8) Periodisme; 9) Història i música. Inevitablement, hi ha algunes repeticions respecte a la primera sèrie, però vistes amb un enfocament distint.

3. Poesia

L'Església, i les religions en general, sempre han conreat la poesia. Així, per exemple, tenim els salms bíblics, els himnes litúrgics, els versos devocionals, els goigs... El qui signa ha tingut també, en el curs de la seva vida, molt contacte amb aquest gènere literari, contacte relacionat sovint amb ambients eclesials o, simplement, cristians. També l'ha conreat, encara que no de forma intensa i més aviat empès per les circumstàncies.

Així, en la meva infantesa a Mojà ja vaig aprendre i recitar poesies i vaig conèixer un exquisit poeta que hi estiujava: Manuel Bertran i Oriola. Va compondre predominantment poesia religiosa, potser fins i tot mística, i em feu el regal d'una seva sintètica composició per a la meva missa nova (any 1966). Deixeu-me-la reproduir: *Paraula / i vida, / tot u. / Per tu, / la Vida / a taula / i al mot: / el Tot*. Molt més endavant, després de la seva mort, vaig col·laborar en l'edició de la seva *Obra poètica* (Barcelona 2006).

Quan vaig ingressar al Seminari diocesà (1954) hi vaig trobar un ambient que propiciava el conreu d'aquest art. Ens n'ensenyaven les regles, hi trobàvem models, ens estimulaven a exercir-lo. En aquest aspecte, cal subratllar la celebració anual d'uns jocs florals i el coneixement que ens arribava sobre concursos poètics en diferents llocs. De fet, vaig participar-hi amb freqüència i vaig aconseguir-hi diversos premis. (Entre parèntesis, una anècdota: un any, en què la meua composició no fou guardonada, vaig fixar-me com era l'estil de la guanyadora, i l'any següent vaig imitar aquell estil, que és el que devia valorar el jurat: doncs sí, aleshores vaig guanyar el premi principal.)

Foto: El seminarista J. Ruaix oferint l'englantina a la Mare de Déu de Montserrat (1961).

El qui signa ha tingut en el curs de la seva vida molt contacte amb la poesia, relacionat sovint amb ambients eclesials o, simplement, cristians

També al Seminari vigatà, concretament al menor, vaig començar la meva col·laboració amb el company músic Valentí Miserachs, que duraria tota la vida. Semblantment, vaig iniciar la composició de poemes circumstancials, que continuaria fins al present.

La col·laboració amb el mestre Miserachs ha tingut, fins ara, dos moments àlgids. El primer, la publicació d'uns *Cants per a la litúrgia* (Vic 1998), els quals, malgrat ser editats pel Secretariat Diocesà de Música Sacra i prologats pel bisbe Josep M. Guix, van ser i són molt poc aprofitats, cosa que em sap greu, sobretot perquè la música miseraquiana és excel·lent. L'altre moment àlgid es produí recentment, en encarregar-nos el bisbe Romà Casanova l'elaboració d'un oratori amb motiu d'unes efemèrides diocesanes. Aquest oratori sí que tingué èxit (com vaig explicar en la primera sèrie d'aquestes minime mòries) i actualment se'n prepara una gravació en CD. Potser és avinent que ací copiï les estrofes del cor final: *Del Pirineu baixant l'esglaonada / t'estens pel Ripollès i el Lluçanès, / raneges el riu Ter i Collsacabra / i t'ajeus a la falda del Montseny. // Després enfiles de Moia la ruta, / havent deixat la capital de Vic, / i saltes cap al Bages, on apunta / la manresana seu, gòtic florit. // Finalment et detures a l'Anoia, / encerclant els turons de Montserrat, / resseguida també tota una vora / de la Segarra dels Prats i de Calaf. // Bisbat de Vic, avances segle a segle / cap a un destí de pau i serenor / que t'han marcat, amb sobirana petja, / els teus savis, fidels i sants pastors.* Us invito a veure i escoltar aquest oratori sencer, en la seva interpretació a la basílica de Santa Maria

d'Igualada (11-11-2018) que es troba (almenys quan repasso aquest capítol, 30-6-2021) en el YouTube, escrivint *Diàleg patriarcal*.

Un altre aspecte de la meva dedicació a la poesia ha estat l'assessorament a diverses persones amb vocació creadora. En destaco, per referir-me tan sols a persones finades, la «mentoria» (si s'admet aquest neologisme) envers Josefina Pons, originària del Ripollès però molt arrelada a Moia, la qual tenia una gran sensibilitat i ens ha deixat diversos reculls poètics editats; també l'assessorament a Valentí Illa, originari d'Artés però igualment ben arrelat a la vila moianesa, que semblantment ens ha llegat recopilacions de la seva producció artística.

I encara un altre aspecte de la dedicació a aquest art per part del qui signa ha estat la participació en edicions poètiques pòstumes: la de l'inspirat fill del l'Estany i després resident a Barcelona, Felip Graugés, amb la seva *Obra poètica completa* (l'Estany 1989); la del notable escriptor artesenc Francesc Blancher, amb el volum titulat *Espigolant* (Saltes 2004), i la ja esmentada de Bertran i Oriola, tots ells amb moltes composicions de temàtica religiosa. Finalment, he participat com a membre del jurat qualificador en diversos concursos, entre els quals destaca el que se celebra, ja des de fa divuit anys, a la població bagencina d'Artés en honor del qui fou bon amic meu F. Blancher, ja mencionat.

En resum, durant la meua vida he tingut la sort de prendre part en l'actitud eclesial de conrear i afavorir el nivell més elevat del llenguatge, la poesia, amb la qual es poden expressar finament els sentiments humans alhora que ens fa tastar poc o molt la bellesa divina.

PER QUÈ SOC CRISTIÀ?

A tots aquells que són cristians catòlics des del naixement, i en tradicions familiars religioses, els crida l'atenció i els impacta la mirada d'algú que és cristià per convicció a partir de les lectures i l'experiència. Per això he volgut compartir aquest recorregut iniciàtic al llarg de nou setmanes.

ORIO JARA
Director, guionista i productor catòlic

Aitana Montaner

Perquè visc en societat

Avui dia s'ha establert la idea que s'ha d'arraconar el cristianisme a l'àmbit privat. Volen apartar la fe de l'entorn públic i marginar el missatge de Jesús a una pràctica privada i secreta. Paradoxalment, el cristianisme no té sentit en solitari, perquè essencialment és una crida a interactuar amb la resta de persones d'una manera concreta i viva. De quina? Doncs com diu l'autor de la Carta als Hebreus: «Vetllem els uns pels altres per animar-nos en l'amor fraterno i a les bones obres» (He 10,24). La fe cristiana no és una rutina esotèrica, sinó una actitud vital, social i familiar de seguiment estricte de les accions de Jesucrist (Jn 8,12, 12,26, Mt 10,38, 1Pe 2,21). Allò que fem és el que realment marca la nostra adhesió al Crist, com expressava el mateix Jesús: «Pels seus fruits els coneixeu» (Mt 7,16). Els primers cristians eren plenament conscients de la necessitat de viure la fe en comunitat i aplicar la visió igualitària de Jesús a tots els germans (Rm 12,4-5, 1Co 12,12). L'equilibri social i la convivència de tots en igualtat de condicions és un manament absolutament fonamental de Déu, des de l'Antic Testament fins a les Epístoles de Sant Pau (Sl 133,1, 1Co 1,10, Rm 12,16, 15,5). Sense cap mena de dubte, una de les majors apor-

tacions del cristianisme a la nostra societat ha estat la superació de les diferències econòmiques, sexuals o racials. Tots som iguals davant de Déu. Tots valem el mateix perquè «ja no hi ha jueu ni grec, esclau ni lliure, home ni dona: tots sou un de sol en Jesucrist» (Ga 3,28). Aquest missatge era absolutament escandalós en la cultura del seu temps, dolorosament estratificada, i on dones, estrangers i pobres eren marginats i maltractats. Crist ens crida a la humilitat i la germanor (Ef 4,2), i demana que aquesta unitat igualitària s'apliqui de manera efectiva, com quan li diu a un home ric «ven tot el que tens i reparteix-ho entre els pobres, i tindràs un tresor al cel. Després vine i segueix-me» (Lc 18,22). No són paraules buides. Al contrari! Els primers cristians van exercir la seva fe aplicant exactament aquest manament, com ens diu Lluc: «Tots els creients vivien units i tot ho tenien al servei de tots; venien les propietats i els bens per distribuir els diners de la venda segons les necessitats de cadascú» (Ac 2,44-45). L'evidència bíblica posa de manifest que ser cristià implica un esforç conscient i efectiu d'humilitat i servei als altres. Perquè Crist ens demana que visquem el món en comunitat i solidaritat.

SIGNES D'AVUI

Decidir als 14 anys

LLUÍS SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com

La llei «trans» que s'està debatent té com a punt clau l'autodeterminació de gènere als registres. El sexe biològic deixa de ser la referència per pivotar sobre el sexe sentit. A partir dels 16 anys, és factible sense sotmetre's a cap condició prèvia. Però, es pot sol·licitar als 14 anys sempre que la persona menor ho demani amb un acompanyant legal o, si no hi ha acord, amb un defensor judicial. Més encara, el canvi de sexe al DNI és possible ja a partir dels 12 anys, si es demostra que el menor té prou maduresa. Hi ha molts interrogants de fons, que convé debatre en societat. No es tracta de donar carpetada a la minoria «trans» que, segons l'OMS, se situa entre el 0,3% i el 0,5% de la població mundial. Molts col·lectius femi-

nistes rebutgen l'autodeterminació de gènere basada en el sentiment, perquè parteixen del sexe biològic, com una realitat objectiva, sense la qual les lluites contra el patriarcat i la desigualtat perdrien potencial. Preguntar-se amb honestat sobre qualsevol tema vital no només és convenient, sinó també necessari, malgrat que els defensors de les postures radicals rebutgen els interrogants. Un tema important apunta a la reversibilitat de les decisions de canvi. Fins quan és possible, encara més si s'han realitzat tractaments hormonalis? El debat està assegurat.

Als 14 anys, el cervell experimenta canvis importants de maduresa

Creuar notícies estimula el pensament. La revista *Molecular Psychiatry*, que pertany a l'acreditat grup «Nature», ha publicat en obert un estudi, acceptat el 5 de maig d'enguany, titulat «Age at onset of mental disorders worldwide: large-scale metaanalysis of 192 epidemiological studies» [Edat del inici dels trastorns mentals arreu del món: metaanàlisi a gran escala de 192 estudis epidemiològics]. Hi han participat més de 700.000 pacients. Una de les conclusions és que l'etapa més freqüent d'inici dels trastorns és als 14 anys. La raó: en aquesta edat el cervell experimenta canvis importants de maduresa. La pregunta que sorgeix: convé validar una decisió tan determinant justament en una època de variació i de canvis? Fins i tot dos anys abans?

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

Fa anys, vaig escriure un llibre titulat *Els sense lloc*. Una afirmació que pot semblar molt negativa però que, amb els anys que porto al costat de persones amb tota mena de dificultats i mancances personals, m'ha portat a aquesta formulació, i cercar en ella un estímul per continuar treballant sense defallir en el món de la marginació.

Recordo aquells anys terribles de la sida, quan la droga dura feia estralls entre la joventut, com els anys de la impotència més gran davant la voluntat de canviar en alguns d'aquells joves. L'amor, la paciència i l'empatia no eren suficients per aconseguir el canvi de les seves conductes i hàbits. Però, sovint, era l'únic que podíem fer, i deixar que la llibertat de la persona fes el seu procés.

FINESTRA A LA VIDA

No tenir lloc en aquest món?

Ara treballem amb joves la infantesa dels quals està envoltada de dolor, l'adolescència d'injustícia, i el seu recorregut és una cursa d'obstacles, sovint en condicions infrahumanes i contemplant massa dolor en pasteres o recorreguts il·legals en recerca d'una vida millor, per acabar als carrers de les grans ciutats sense ofici ni benefici.

Aconseguir crear hàbits que els ajudin a portar una vida com cal, que els prepari per al món laboral, no és una tasca fàcil i podem contemplar amb dolor la pèrdua d'oportunitats que, amb gran afany, havíem aconseguit posar en marxa.

Aquesta impotència és la que hem d'assumir perquè ningú no pot canviar l'altre sense que la persona sigui la protagonista del propi can-

vi. És aleshores, quan es busquen recursos adients a la seva persona, a la seva situació, al seu moment, que se't tanquen totes les portes. Enlloc «donen el perfil» i la sensació tant dels que volem ajudar-lo com del mateix jove és la de no tenir lloc en aquest món. Un gran dolor.

En la meua pregària, avui m'he posat al lloc de Jesús quan el jove ric va marxar trist o, encara pitjor, quan els seus amics no l'acabaven d'entendre.

Mentre arriba el seu «moment», el d'aquells nois amb els quals treballem, estimem-los de debò i... esperem.

Aconseguir crear hàbits que ajudin a portar una vida digna no és una tasca fàcil

Monestirs medievals del Berguedà (III)

Si l'any passat en aquestes rutes espirituals vam visitar les esglésies de la ciutat de Berga, aquest estiu continuem el nostre periple per la resta de la comarca. Coneixerem sobretot antics monestirs medievals, alguns d'ells amb més de mil anys d'història, que preserven elements artístics romànics i fins i tot preromànics de gran interès.

SANT JAUME DE FRONTANYÀ

La carretera va pujant fent giragonses per un paisatge de serres i valls que s'encavalquen les unes amb les altres. Tret de les fondalades i d'alguns racons, el bosc ho cobreix tot fins allà on ens arriba la vista. A mesura que avancem, cada vegada es fa més evident el rastre de branques arrencades i pins rojos partits o tombats: és el senyal violent i cruel que ha deixat pocs dies enrere una tempesta d'estiu més forta del que és habitual. Finalment, enmig d'aquest paisatge boscós, ens apareix la impressionant silueta de l'església de Sant Jaume de Frontanyà.

Un temple sòlid

Les poques cases que hi ha, fermes i robustes per suportar el rigor de l'hivern, s'organitzen al voltant d'aquesta gran obra arquitectònica del romànic. La canònica de Sant Jaume de Frontanyà s'alça sòlida i impertorbable, orgullosa. Si els arbres del bosc, per més vells i forts que siguin, sucumbeixen a la fúria

L'exterior solemne de Sant Jaume de Frontanyà.

Aquesta canònica agustiniana compleix a la perfecció el cànon del romànic llombard

dels elements de la natura, aquest cenobi, en canvi, els guanya en fortalesa i antiguitat. Fa gairebé mil anys que el vent, l'aigua, i la neu s'abaten contra aquests murs, però la pedra de l'església no es deixa subjugar per les forces exteriors.

Aquesta antiga canònica agustiniana del segle XI compleix a la perfecció el cànon del romànic llombard, amb una sèrie de petits arcs cecs tots ells idèntics i unes discretes franges verticals. Aquesta decoració és tan austera que no desdibuixa la geometria essencial de la façana, constituïda per un conjunt de quadrats i triangles. Tot plegat està coronat per un solemne campanar d'espadanya d'acord amb les notables dimensions del conjunt. Fem el tomb per fora l'església i ens situem a la banda de ponent. Tot d'una quedem sorpresos per l'elegància que es desprèn dels tres absis i el cimbori. Cadascun d'aquests elements, separatament, no sembla que tingui res d'especial, ni és gaire diferent d'altres construccions romàniques que ja hem vist abans. Tot el que tenim da-

vant dels ulls és extraordinàriament simple, però tanmateix, el conjunt és d'una harmonia innegable. Tot està el seu lloc i tot compleix una funció, encara que sigui petita i discreta. El cimbori, l'únic de dotze costats que es conserva a Catalunya, sense ser extraordinàriament alt, aconsegueix quedar realçat i sembla que difongui, i al mateix temps aplegui, totes les forces del conjunt. Contemplant els absis de Sant Jaume de Frontanyà es comprèn per experiència que la bellesa de debò consisteix en la simplicitat.

Aquesta canònica es va fundar al segle XI, quan els agustins es trobaven en expansió, i tot al llarg del Pirineu s'obrien noves comunitats cenobítics. Frontanyà va ser important durant uns quants segles, i fins i tot d'ella en van arribar a dependre d'altres esglésies. Però com ja vam veure en el cas de Santa Maria de Lillet, no va caldre esperar a les desamortitzacions i revolucions de l'època con-

temporània per veure la decadència i desaparició d'aquesta comunitat. Ja en un moment tan primerenc com a finals del segle XIV, els priors van començar a tenir residència pròpia fora de Frontanyà, i la vitalitat espiritual i econòmica de la comunitat no va tardar a ressentir-se'n. Les vocacions van anar disminuint fins que al segle XVI els canonges eren tan pocs que la comunitat es va dissoldre i Frontanyà va passar a ser parròquia. L'extinció de la canònica no va ser deguda a cap atac de l'exterior, en forma de revolta anticlerical, sinó a raons estrictament internes, per la desídia intraeclesial. Amb la conversió en parròquia, la majoria de dependències de la canònica (claustre, dormitori, sala capitular, refector...) van perdre la seva funció i també van desaparèixer. Ens ha quedat, això sí, la magnífica església. Passem, doncs, a veure'n l'interior.

Art i puresa

Després de creuar el llindar de la senzilla portalada principal, i una vegada passat el cancell, entrem al cor mateix de Sant Jaume de Frontanyà. La puresa de línies i formes que ja es palpava a l'exterior, aquí dins arriba al màxim. En aquest espai diàfan tot és un joc de línies i semicercles: a la part inferior, la més propera al món terrenal on encara vivim els homes, només hi ha les formes rectilínies de parets i pilastres; la part superior, en canvi, és el lloc propi de les formes circulars d'arcs, voltes cúpules i semicúpules, que representen la perfecció celestial. Aquesta puresa solemne destaca encara més per la nuesa gairebé total dels murs; tan sols al costat de l'absis central crida l'atenció una imatge del titular de la parròquia, sant Jaume, que per l'aspecte és clarament molt posterior a l'edat mitjana.

Per motius que probablement no són idèntics, l'home de fa mil anys i el contemporani tenen un tret en comú: valoren el despullament i la sobrietat de l'arquitectura, troben atractives les formes artístiques més simples. Però entremig hi va haver molts segles en què el gust estètic consistia a omplir l'espai, a amagar la bellesa pròpia de l'estructura per buscar-la en l'ornamentació. En una fotografia de començament del segle XX s'observa un interior de Sant Jaume de Frontanyà absolutament irreconeixible: imatges de múltiples sants, trones,

La nau, totalment despullada i d'una gran simplicitat.

Els tres absis coronats pel cimbori són especialment bells.

Tot és extraordinàriament simple, però tanmateix el conjunt és d'una harmonia innegable

baldaquins, balustrades, fornícules, cornises... Es tractava de tapar no només la nuesa de la pedra, sinó de fer desaparèixer aquella aridesa pròpia de la simplicitat, que tard o d'hora ens acaba col·locant davant d'un mirall (o d'una finestra, segons com es miri), que és la porta d'accés al misteri. Tota aquesta ornamentació va ser destruïda durant la crema d'esglésies de l'any 1936. En aquest cas, d'un mal irreparable en va sortir un bé inesperat: el retorn a l'origen.

Ens estem una bona estona contemplant aquesta meravella del romànic llombard, que ens ha arribat malgrat les destruccions que comporta el pas del temps. Així que passa l'estona, la llum del sol que entra a través de la rosassa de la façana va recorrent tot l'interior, fins que acaba il·luminant de ple l'altar. Fet això, desapareix gairebé de sobte. No sabem si els arquitectes medievals van construir l'església pensant en aquest joc de llums, però l'efecte no pot deixar indiferent ningú i és difícil d'oblidar.

És inevitable que Sant Jaume de Frontanyà ens recordi una altra canònica agustiniana molt coneguda,

la sublim col·legiata de Sant Vicenç de Cardona. Frontanyà no té la immensitat de la seva germana gran del Bages, però comparteix amb ella el mateix esperit. Aquestes construccions desmenteixen en bona part la imatge que massa fàcilment ens fem del romànic com un art fosc, rude, tancat i incapaç d'eleva-se. És un prejudici que, de fet, es fa extensiu a tota l'edat mitjana, i que en realitat denota la concepció —errònia per excessivament elevada— que s'ha fet d'ella mateixa aquesta civilització nostra que veu així les èpoques passades. Però n'hi ha prou amb una ullada a aquestes voltes mil·lenàries que s'alcen molt per damunt nostre perquè aquestes idees trontollin.

Estem convençuts que Sant Jaume de Frontanyà encara ens podria ensenyar moltes més coses de la història, de l'art, de l'Església i, en definitiva, de l'home. Però encara no gaudim de l'eternitat, i hem de reprendre el camí per descobrir altres monestirs de la comarca que ens esperen. Abandonem definitivament aquestes muntanyes i encarem la ruta cap al baix Berguedà.

JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

«Stella Maris» o l'apostolat del mar

Benvolguts i benvolgudes, divendres vam celebrar la festivitat de Mare de Déu del Carme, la patrona de la «gent de mar». Ens referim tant a aquells que es troben a bord de vaixells mercants o pesquers com a la gent que ha emprès un viatge per mar, els qui viuen a les plataformes petrolíferes o d'exploració marina, els estudiants de les escoles nàutiques, la gent que treballa als ports o en activitats marítimes professionals o d'esbarjo i també les famílies dels mariners.

A Tarragona ho sabem molt bé perquè som ciutat d'història marinera. Una part del Camp viu —i hi ha viscut des de fa mil·lennis— a redós del mar, de la vida que hi ha a les aigües mediterrànies i de les rutes dels vaixells que anaven i venien amb tot tipus de mercaderies i amb persones, algunes d'altres cultures. Però us voldria fer atenció en la manera com l'Església, recollint el mandat del Senyor d'anar per tot arreu (vegeu Mateu 28,20), es fa present en aquest desconegut món: ho fa a través de *Stella Maris*. Aquest és el títol preferit amb què la «gent de mar» s'ha dirigit a la Verge Maria, en la protecció de la qual sempre ha confiat. *Ste-*

lla Maris assumeix aquesta missió des de la profunda creença d'estar duent a terme el que Jesús mateix va demanar i que ara, en ple segle XXI, tot vivint amb expectació la incipient recuperació dels efectes de la pandèmia, necessita atendre més que mai. Hem d'estar sempre a punt per donar respostes, des de la fe, a les demandes de l'ésser humà, sense preguntes prèvies. L'aïllament i la soledat són la principal pobresa o malaltia de la «gent de mar». La pandèmia els ha obligat a viure encara més aïllades als seus vaixells per les normes sanitàries que han escurçat, quan no prohibit, la relació dels mariners amb les ciutats i els ports on fan escala. *Stella Maris* atén aquestes persones que caminen allunyades dels estàndards de les nostres parròquies i comunitats i que no poden desconectar d'un mateix entorn i d'unes mateixes persones.

Stella Maris a Tarragona ha viscut la pandèmia constatant les dificultats per poder atendre les persones que anaven als vaixells, les tripulacions dels quals han viscut en primera persona, bloquejats a les fronteres dels països on havien de desembarcar, tot tipus de tra-

ves per retornar a les seves cases o pròrroques dels contractes que els obligaven a estar al vaixell fins a 14 mesos. Però *Stella Maris* Tarragona no ha deixat de prestar assistència social i espiritual a la «gent de mar», sobretot a qui està obligat a llargues separacions familiars. Ha estat un servei que, imitant el mateix Crist, es presta pensant en el germà que té una necessitat, a risc de deixar-hi la vida, com malauradament vam veure el primer dissabte d'aquest juliol. S'han fet visites als vaixells, s'ha facilitat el transport des dels vaixells i cap als vaixells, i s'ha atès els mariners en el *Seafarers' Center*, on s'ha facilitat la connexió amb familiars i amics, targetes per als telèfons, una estona de repòs a les sales de descans o a la biblioteca, la capella i l'assistència espiritual del P. Benny, el director de l'Apostolat del Mar.

Ja veieu si n'és, de necessària, la pastoral del mar. *Stella Maris* fa una pastoral d'Església en sortida que ofereix una llar lluny de la mateixa llar, una cara amiga —malgrat la mascareta—, un equip d'atenció humana o un sacerdot per a alleugerir els patiments espirituals. Vides que acompanyen vides. Ben vostre.

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

El camí sinodal

Caminar junts, comptar amb l'ajut de l'altre, ens enforteix i és el camí més eficaç i gratificant per resoldre problemes, per veure sortides i, en definitiva, per avançar. Això es veu clarament en una família on les dificultats i problemes es comparteixen i s'intenten resoldre tots junts.

L'Església és una gran família que creix i avança, compartint la vida i treballant unida, guiada per l'Esperit Sant. En aquest sentit, utilitzem un terme molt precís per qualificar-la, parlem de l'Església sinodal.

La missió evangelitzadora i la sinodalitat defineixen la manera de fer i de ser de l'Església, són la seva essència. Caminar junts amb la mirada i el cor de Déu és la clau que ens permet interpretar la realitat (cf. Discurs del papa Francesc a la Conferència Episcopal Italiana, 22 de maig de 2017).

L'Església arxidiocesana de Barcelona fa temps que intenta posar en pràctica la sinodalitat. Caminar junts, interpel·lant-nos i ajudant-nos els uns als altres a la llum de l'Esperit, és el que estem aprenent a fer en el marc del Pla Pastoral Diocesà «Sortim!». Ara, a punt d'acabar el curs, estem treballant en la reorganització pastoral de l'arxidiòcesi. Volem que les nostres estructures i la nostra organització estiguin al servei de la missió i de la comunió per tal de promoure una millor evangelització.

En aquest mateix horitzó, el Papa ha convocat la XVI Assemblea General Ordinària del Sínode dels Bisbes amb el tema: *Per una Església sinodal: comunió, participació i missió*. Ell ha volgut que sigui un procés que impliqui a tot-hom, des del principi, començant amb

el treball en les Esglésies particulars per fer possible la participació real de tot el Poble de Déu.

Després de l'obertura del Sínode al Vaticà el 9 d'octubre de 2021 hi haurà diferents fases. Del diumenge 17 d'octubre fins al mes d'abril de 2022 tindrà lloc una primera fase en què s'interpel·laran les Esglésies particulars, que enviaran les seves conclusions a les respectives Conferències Episcopals i aquestes ho faran a la Secretaria del Sínode. Tots tindrem la possibilitat de participar-hi a través de les parròquies, institucions o moviments. Entre setembre de 2022 i març de 2023, arribarà la fase de treball per continents, amb reunions internacionals. Finalment, tot aquest procés entrarà en la fase universal que culminarà al Vaticà amb la celebració de la XVI Assemblea General Ordinària del Sínode dels Bisbes, el mes d'octubre de 2023.

Providencialment, a la nostra arxidiòcesi, aquest procés sinodal coincidirà amb el treball sobre l'eix del discerniment del Pla Pastoral Diocesà «Sortim!». El Papa ens recorda que tots som convidats a aquesta nova sortida missionera. I afegeix que cada cristià i cada comunitat discernirà quin és el camí que el Senyor li demana. Tots som cridats a sortir de la pròpia comoditat i a apropar-nos als qui necessiten la llum de l'Evangeli (cf. *Evangelii gaudium*, 20).

Benvolguts germans i germanes, pot ser que recuperar aquesta manera de fer sinodal a l'Església ens qüestioni i ens inquieti. Però no tinguem por, si caminem junts, sota la guia de l'Esperit Sant, tirarem endavant el projecte d'amor que ens va confiar Jesús. Santa Maria, acompanya'ns sempre en aquest camí.

COMENTARI DE LA PARAULA

Veniu, anem-nos-en a un lloc desert, i assossegeu-vos una mica

GLÒRIA MOVÉS

Jesús envià els Dotze a la missió d'Israel, però ells han anat més enllà del que els havia ordenat (Mc 6,7-13). No sabem exactament què van fer i què van ensenyar, però la reacció de Jesús quan tornen i li ho refereixen deixa entendre que no hi està d'acord: «Veniu, anem-nos-en a un lloc desert, i reposeu-vos una mica!» El text usual ho ha entès com una invitació a trobar-se amb Jesús ells sols: «Veniu vosaltres sols en un lloc desert», mentre que el Còdex Beza, avalat per totes les antigues versions llatines i siríaques, ho presenta com un desafiament de Jesús perquè es distanciï de les multituds fanatitzades per ells mateixos. Marc ho resumeix en un incís parentètic: «És que eren molts els qui venien i els qui se n'anaven, i ni tan sols per menjar no tenien temps.» «Menjar» és sinònim d'ensenyança. Estaven tan exaltats per l'èxit que havien tingut amb les masses que eren del tot incapaços d'escoltar-lo. Jesús vol que primerament s'asserenin. El seu pla era d'instruir-los més a fons, però abans els havia d'allu-

nyar de les multituds que ells mateixos havien incitat a la rebel·lió, fins al punt que això havia arribat a oïdes d'Herodes (6,14). De mala gana, pugen a «la barca», que representa l'entera comunitat de deixebles, i «partiren cap a un lloc desert, ells sols». No li servirà de res l'estratagema: «A peu, de totes les ciutats concorregueren allí i convergiren en aquell indret.» La multitud és cada vegada més nombrosa. Jesús, en adonar-se'n, «es compadí d'ells, perquè eren com ovelles que no tenen pastor». Els missioners, «apòstols» en grec, en comptes de comportar-se comunitàriament entre la gent, alliberant-los de les falses ideologies i guarint-ne les ferides (3,15; 6,7), s'han aprofitat de les ovelles com «els pastors d'Israel que es pasturen ells mateixos». Seria bo de llegir aquest diumenge Ezequiel 34. Contra tota mena de fanatismes, el millor antídoto és l'ensenyança impartida lluny del brogit de les xarxes socials.

JOSEP RIUS-CAMPS

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

P. JAUME SIDERA
Claretia

Què hem d'entendre per «Regne de Déu»?

Regne de Déu entre els jueus expressava la reialesa o sobirania de Déu damunt del món. Una sobirania que Déu exerceix sobretot a favor del poble, la defensa del qual ha confiat als reis i als poderosos. La mala gestió d'aquests «delegats» de Déu, amb la consegüent multiplicació de la injustícia i l'opressió, fa que els profetes anunciïn una intervenció fulgurant de Déu, establint el seu regnat o sobirania.

Al NT trobem adés Regne dels cels adés Regne de Déu. Són equivalents. Els israelites per respecte a Déu, n'evitaven el nom canviant-lo per cel. Quan en les Benaurances repetim «D'ells és el regne dels cels», volem dir que Déu, el seu rei, opta descaradament pels pobres, sofrents, afamats i assedegats, perseguits i engarjolats. I són benaurats no pas pel fet de patir, sinó perquè Déu promou a favor d'ells una gernació de persones que s'apunten al programa de Jesús. Apassionades per la justícia, de cor net i compassiu. Es posen de la banda de Déu per «ajudar-lo» en aquesta tasca.

Ja veiem doncs què cal entendre per Regne de Déu: Déu és Rei i vol establir el seu regnat en aquest món tan esgavellat. Però no hi intervé de faisó espectacular i fulminant. Quan llegim a l'evangeli el Regne de Déu s'assembla a... ho podem traduir així: la manera de governar de Déu és tan eficaç i discreta com el blat sembrat, o el gra de mostassa o el grapat de llevat dins la pasta.

«Entrar en el regne» no és entrar en algun lloc, sinó reconèixer Déu com a Rei i Senyor. «Difícilment un ric entrarà en el regne de Déu o del cel» indica que un ric difícilment reconeixerà Déu com a Senyor, tan difícil com que un camell passi pel forat d'una agulla. No podeu ser servidors de Déu mentre sigueu esclaus del diner.

PER A CONSULTES:

REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge XVI de durant l'any

Lectura primera

Jr 23,1-6

Jo mateix recolliré totes les ovelles que em queden i els donaré pastors

Lectura del llibre de Jeremies:

Ai dels pastors que perden i dispersen les ovelles del meu ramat, diu l'oracle del Senyor. Per això el Senyor, Déu d'Israel, diu als pastors del meu poble: «Vosaltres heu dispersat les meves ovelles i les heu fetes fugir, en lloc de fer-ne el recompte. Doncs ara jo passaré comptes amb vosaltres per reclamar tot el mal que heu fet, diu l'oracle del Senyor. I totes les ovelles que em queden, jo mateix les recolliré de tots els països on les havia fet fugir, i les faré tornar als seus prats. Allà seran fecundes i s'hi multiplicaran. Els donaré pastors que les menin, i ningú no tornarà a fer-los por, ni a esfereir-les, ni en mancarà cap, diu l'oracle del Senyor.» Venen dies, diu l'oracle del Senyor, que faré germinar un rebrot legítim del llinatge de David, i serà un rei excel·lent que farà regnar en el país la justícia i el bé. En els seus dies Judà no sofrirà cap mal i Israel viurà segur. El seu nom serà: El-Senyor-és-el-nostre-bé.»

Al·leluia

Jn 10,27

Les meves ovelles reconeixen la meva veu, diu el Senyor; també jo les reconec i elles em segueixen.

Salm responsorial

22

El Senyor és el meu pastor,
no em manca res, em fa descansar
en prats deliciosos;
em mena al repòs vora l'aigua,
i allí em retorna.
Em guia pels camins segurs
Per l'amor del seu nom.

*R. El Senyor és el meu pastor,
no em manca res.*

Ni quan passo per barrancs tenebrosos no tinc por de res,
perquè us tinc vora meu;
la vostra vara de pastor,
m'asserena i em conforta. *R.*

Davant meu pareu taula vós mateix,
i els enemics ho veuen;
m'heu ungit el cap amb perfums,
ompliu a vessar la meva copa. *R.*

Oh, sí! La vostra bondat i el vostre amor
m'acompanyen tota la vida,
i viuré anys i més anys
a la casa del Senyor. *R.*

Evangelí

Mc 6,30-34

Eren com les ovelles sense pastor

Lectura de l'evangelí segons sant Marc:

En aquell temps, els apòstols es reuniren amb Jesús i li parlaren de tot el que havien fet i ensenyat. Ell els diu: «Veni ara tots sols a un

Lectura segona

Ef 2,13-18

*És ell la nostra pau.
De dos pobles, n'ha fet un de sol*

Lectura de la carta de sant Pau als cristians d'Efes:

Germans, vosaltres abans éreu lluny de les promeses, però ara la sang del Crist us ha apropiat. Ell és la nostra pau. De dos pobles n'ha fet un de sol, ja que ell ha destruït la barrera que els separava i els mantenia enemics, abolint en el seu propi cos la Llei i els preceptes. Així ha posat pau entre tots dos pobles i ha creat una nova humanitat centrada en ell. Per la seva mort a la creu ha fet morir l'enemistat i, units en un sol cos, els ha reconciliat tots dos amb Déu. Per això ha vingut a portar-nos la bona nova de la pau: la pau a vosaltres, que éreu lluny, i la pau als qui eren a prop. Per ell uns i altres tenim entrada al Pare, guiats per un sol Esperit.

lloc despoblat i reposeu una mica.» Perquè molta gent anava i venia i no els deixava temps ni per menjar. Se n'anaren, doncs, tots sols amb la barca cap a un lloc despoblat. Però algú els veié quan marxaven; molts ho van saber, van córrer a peu de tots els pobles i arribaren primer que ells. Quan Jesús desembarcà veié una gran gentada i se'n compadí, perquè eren com ovelles sense pastor. I es posà a instruir-los llargament.

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC B; FERIAI I)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 4)

Juliol

18. DIUMENGE

Diumenge XVI de durant l'any, Verd. Lectures: Jeremies 23,1-6 / Salm 22 / Efesis 2,13-18 / Marc 6,30-34

SANTORAL: Frederic, b. i mr.; Marina, vg. i mr.; Simforosa i fills, mr.

19. DILLUNS

Fèria, Verd. Lectures: Èxode 14,5-18 / Salm Ex 15,1-6 / Mateu 12,38-42
SANTORAL: Àurea, vg. i mr.; Pere de Cadireta, rel.; Símmac, p.

20. DIMARTS

Fèria, Verd. Lectures: Èxode 14,21-15,1 / Salm Èxode 15,8-17 / Mateu 12,46-50. O bé: *Sant Apol·linar* (ML), Vermell.

SANTORAL: Elies, prof.; Lliberata, vg. i mr.; Margarida, vg. i mr.; Pau i Sisenand, diac. i mr.; Torlaci, b.

21. DIMECRES

Fèria, Verd. Lectures: Èxode 16,1-5.9-15 / Salm 77 / Mateu 13,1-9. O

bé: *Sant Llorenç de Bríndisi* (ML), Blanc.

SANTORAL: Daniel, prof.; Pràxedes, vg.

22. DIJOUS

Santa Maria Magdalena (F), Blanc. Lectures: Càntic 3,1-4a / Salm 62 / Joan 20,11-18

SANTORAL: Menelau, ab.; Teòfil, mr.

23. DIVENDRES

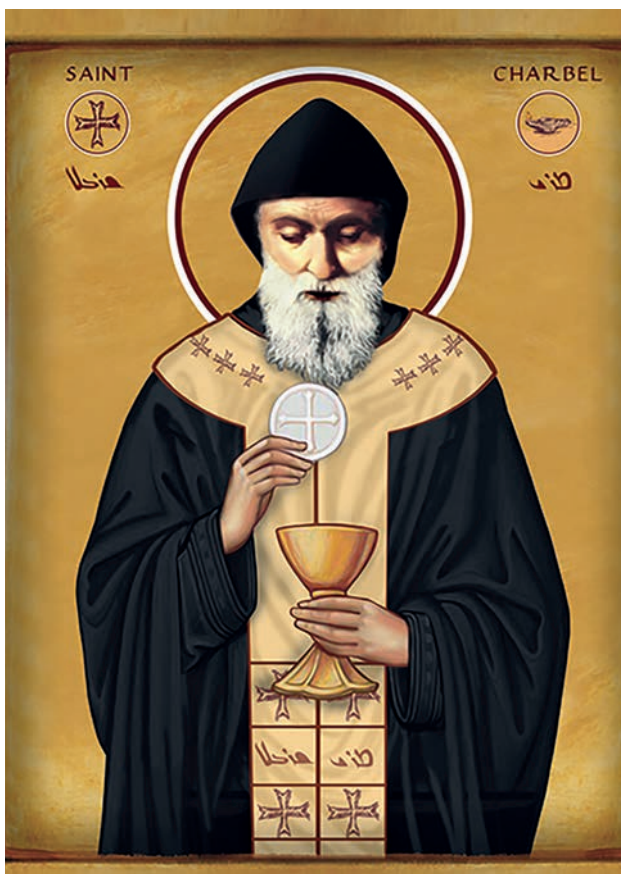
Santa Brígida (F), Blanc. Lectures: Gàlates 2,19-20 / Salm 33 / Joan 15,1-8

SANTORAL: Bernat d'Alzira, Maria i Gràcia, mr.; Cunegunda, rel.

24. DISSABTE

Fèria, Verd. Lectures: Èxode 24,3-8 / Salm 49 / Mateu 13,24-30. O bé: *Sant Xarbel Makluf* (ML), Blanc. Urgell: *Beats Josep Sala i companys* (ML), Vermell.

SANTORAL: Borís, mr.; Cristina, vg. i mr.; beates Pilar, Maria-Àngels i Teresa, rel. i mr.; Víctor, mr.

El Sant 24 JULIOL

Sant Xarbel Makluf

Encara que a molts occidentals els pugui sorprendre, al Pròxim Orient hi viuen milions de cristians, hereus directes de les primeres comunitats apostòliques. El país amb un percentatge més elevat de cristians és el Líban, on configuren gairebé la meitat de la població. El nostre sant d'avui és el monjo libanès Xarbel Makluf (1828 – 1898).

De condició social molt humil, des de ben petit Xarbel va mostrar una gran pietat religiosa. Quan va ser adolescent va sentir la crida a la vida monàstica i va entrar al monestir de sant Maró, a Annaya, un poble de les muntanyes del Líban. Va fer els vots el 1853 i posteriorment va ser ordenat prevere. Sant Xarbel va ser un monjo modèlic, dedicat a la pregària i amb una rigorosa pràctica ascètica. Però sentint la necessitat d'una vida encara més humil, com la dels Pares del desert, al cap d'uns anys es va retirar a viure com a ermità. En aquesta nova etapa va intensificar la vida de pregària i de pobresa, i va començar a rebre moltes persones que li demanaven consell espiritual. Va morir en olor de santedat i per la seva intercessió van tenir lloc diversos miracles. Pau VI el va canonitzar el 1977.

Un estiu amb «Sacramentum caritatis»

EMILI VILLEGAS ARTACHO
Delegat diocesà de Pastoral
Sacramental i Litúrgia d'Urgell
mossenemili@gmail.com

L'estiu és un temps idoni per descansar. Les vacances i el bon temps propicien en la quotidianitat de la vida de les persones una treva necessària per després reprendre el curs amb energies i il·lusions renovades. El descansar, però, no és una possibilitat en el camp de la litúrgia a l'hora de cultivar la nostra espiritualitat cristiana. Ans al contrari, aquest temps ha de servir per continuar conreant la nostra pròpia experiència amb el Crist.

La vida pastoral de les comunitats, la manca de preveres i la proliferació d'eucaristies per arribar a un nombre més gran de parròquies i de fidels han afavorit un desgast celebratiu i, en conseqüència, l'absència de la bellesa dels ritus i de les oracions. Aquestes circumstàncies i el desprestigi amb el qual encara compta la litúrgia, arran d'una absurda interpretació del Concili Vaticà II, evidencien el deteriorament de les nostres celebracions eucarístiques. Però en realitat, la constitució sobre la Sagrada Litúrgia, *Sacrosanctum concilium* (SC), va afirmar que la gràcia ens ve de la litúrgia i, sobretot, de l'eucaristia com la font, i els fidels obtenen, amb la màxima eficàcia, la santificació que prové del Crist (cf. SC 10).

Providencialment, i gràcies a una recomanació, estic tenint l'oportunitat de rellegir un document del Magisteri. És l'exhortació apostòlica *Sacramen-*

tum caritatis (SCa) que el papa Benet XVI va escriure l'any 2007 un cop finalitzat el Sínode dels Bisbes que tenia la finalitat de suscitar en l'Església un nou impuls i fervor per l'Eucaristia.

En el document, el Papa emèrit recordava que en la litúrgia resplendeix el Misteri Pasqual mitjançant el qual el Crist mateix ens atrau cap a ell i ens crida a la comunió (cf. SCa 35). No és cap misteri afirmar que l'atracció s'aconsegueix essencialment gràcies a la bellesa i l'estètica. Realitat de la psique humana que Benet XVI transporta al camp de l'espiritualitat afirmant que la relació entre el misteri cregut i celebrat es manifesta de forma peculiar en el valor teològic i litúrgic de la bellesa perquè la revelació cristiana està vinculada intrínsecament amb la bellesa: *veritatis splendor* (cf. SCa 35).

Llegint aquests paràgrafs recordo especialment Mn. Joan Antoni Mateo, el primer rector que vaig tenir quan vaig ser ordenat diaca, i recentment traspassat a la casa del Pare, dient-me el conegut adagi: «Emili, celebra la missa com si fos la primera, l'última, l'única.» Per a ell tenir cura de la bellesa i l'estètica de la celebració no eren aspectes insubstancials del ritu. Els documents del Magisteri confirmen que tampoc ho són per a l'Església. Ben segur que la relectura de *Sacramentum caritatis* durant aquest estiu ens ajudarà a tan noble propòsit.

Postals des d'Andalusia

Els cansats i afeixugats

Temps de vacances, temps de descans. L'estiu és l'estació de la llum, del sol radiant, dels viatges culturals o turístics, a la recerca d'aquest nou paisatge. Els andalusos busquen les platges per aconseguir aquest descans que venç les preocupacions i en el qual procurem viure tranquils uns dies. Hi ha una frase que va sortir de boca de Jesús de Natzaret fa més de vint segles, però que sempre manté la seva força i el seu vigor, i ara, potser, més que mai: «Veni a mi tots els que esteu cansats i afeixugats, i jo us faré reposar.» La primera paraula de Jesús és: «Veni.» Quan les coses van malament, l'error és no fer-hi res.

«En els moments foscos, diu el papa Francesc, tendim a tancar-nos en nosaltres mateixos i a pensar que la vida és injusta i que els altres són ingrats, que el món és dolent i coses per l'estil. Tots hem passat per un mal moment. Però si ens tanquem en nosaltres mateixos, ho veiem tot negre. Fins i tot, ens podem arribar a familiaritzar amb la tristesa que s'instal·la al nostre cor i que ens deixa prostrats. Jesús, en canvi, ens vol treure d'aquestes "arenes movedisses", i ens diu: "Vine!" La sortida és en Ell.»

En els finals de curs s'amunteguen els «cansaments i els aclaparaments». Per això, l'estiu ens convida al descans, a canviar d'ambient, d'escenari i, sobretot, de paisatges. Buscar llocs tranquils on entaular aquests diàlegs amb nosaltres mateixos, que és essencial, perquè, segons el proverbi àrab: «Ningú no és savi si no dialoga amb el seu cor.» I, de seguida, a caminar novament. Sempre ens esperen uns braços infinits, oberts de bat a bat.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Autenticitat de cor

No hem d'oblidar mai que l'autenticitat de la persona rau en la sinceritat i l'amor que guarda en el seu cor. Aquí hi ha el veritable desig de felicitat, de pau, de veritat, d'amor, de bellesa i d'una vida en plenitud. Estem massa tancats en el nostre món, centrats en l'ordinador, el mòbil i la televisió; hem d'obrir més el cor a la gent, i ser molt més humans.

Si fem les coses des del cor, sense esperar res a canvi, mai ens sentirem decebuts. Cal prioritzar ser i estar, per davant de fer. «Ser honest no farà que tinguem molts amics, però sí els correctes», deia John Lennon. Mentre l'amistat visqui en el nostre cor, els veritables amics mai se separaran. El més valuós en aquesta vida no és què tenim sinó qui tenim.

Si fóssim capaços d'escoltar de debò el nostre cor, descobriríem nous camins.

Que res ni ningú no ens prengui l'oportunitat de fer-nos grans i envellir, feliços, gaudint del dia a dia i ben acompanyats. Aquella frase: «El cor té raons que la raó no comprèn», ens parla de la importància del cor. No ens cal un discurs teòric, sinó demostrar que tenim cor amb la forma de viure, d'estar amb els altres, d'estimar. El Petit Príncep deia: «Només podem veure-hi bé amb el cor. L'essencial és invisible als ulls.» Si no s'entén això, no avançarem cap a una educació més democràtica i autèntica de la societat.

MONTSERRAT ROSELL PUJOL
Vic

L'Eucaristia, cimal i missió de l'Església

Només un apunt sobre la Santa Missa. Veure un nombre reduït de fidels assistir a la missa els dies feiners, parla per si mateix. Ja ho sé, es diu: «Primer l'obligació que la devoció»; tot i que, segons el meu parer, és ben compatible la feina amb l'espiritualitat.

El profeta Elies necessitava el pa regalat. Amb el seu «prou» i «no puc més» li va venir el pa de la Sagrada Eucaristia... va menjar i va aixecar l'ànim. Aquesta promesa es troba a l'Eucaristia: un gran banquet. La mort de Crist. Misteri pasqual. Es fa viu, present i actual.

Jesús sacramentat encara està molt sol i abandonat als sagraris, i més, en aquests temps de pandèmia. Cal que continuem celebrant, lloant i contemplant, extasiant-nos de goig amb la seva presència.

JOSEP VIDAL BORRÀS
Lleida

Feminisme i maternitat

L'aclaparador ambient «trans» que sorgeix per qualsevol cantonada i, en qualsevol debat, sembla esborrar l'autèntica meravella que suposa el paper de l'home i de la dona en la societat, en el matrimoni i en la família. El desordre muntat al voltant del feminisme pot arribar a termes tan absurds que és millor mirar cap a una altra banda per no omplir-se de vergonya.

M'ha resultat de gran clarividència el punt de vista d'un autor tan seriós, tan conegut i tan valorat, sobretot en el món catòlic, com Chesterton. D'arguments, no n'hi falten per subratllar la funció de la dona en el seu paper d'esposa i mare, senyora de casa, tot i que el marit sigui també un gran expert en l'educació i en la cuina.

«No he entès mai, diu, com va sorgir la superstició de considerar modesta la feina de casa i excelsa la de fora de casa. Hi pot haver tota mena de raons excel·lents perquè una dona faci o no una de les dues coses, però no puc entendre com la tasca domèstica pot ser considerada inferior. Perquè la major part de la feina fora de casa és bastant rutinària, i en gran mesura, bruta.»

JESÚS DOMINGO MARTÍNEZ
Girona

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

ELS CAMINS DEL SENYOR

Santa Magdalena de Còdol-rodon: el turó bonic (Aguilar de Segarra, el Bages)

Arribàvem —no sense dificultats— amb en Josep Olivé Escarré (Sant Llorenç Savall, 2 de maig de 1926, † Castellar del Vallès, 6 de maig de 2019), al santuari de Santa Magdalena, a l'antic poble de Còdol-rodon, antic terme de Castellar de Segarra, pertanyent avui al municipi d'Aguilar de Segarra, a la comarca del Bages.

Per les pedres «romàniques» que queden a l'edifici, així com per diversos documents del castell de Castellar, podem situar la construcció de l'església de Santa Magdalena abans del segle XIII.

L'any 1377, Santa Magdalena de Còdol-rodon fou erigida en un pur estil gòtic i amb un notable portal amb capitells i arquivolta ogival, ampliada el 1805 i decorada interiorment el 1864. Ha estat restaurada i modificada en diverses ocasions, entre d'altres, als anys 1803, 1864 i 1953.

El lloc de Còdol-rodon apareix força vegades esmentat en la documentació des del segle XIII com a fita de les vegueries de Cervera o sotsvegueria dels

Prats de Rei i del Bages.

La capella, a la carena d'una serra, es troba a prop del gran mas de Montconill.

El nom de Còdol-rodon el degué rebre del gran còdol amb una creu que hi ha prop de la capella.

Patrimoni Gencat ens diu: edifici gòtic arcaic d'una sola nau rectangular, sense absis. Als peus de l'església hi ha un magnífic portal amb un arc apuntat que descansa sobre dues impostes i columnes, i capitells ornats amb motius florals. Les dovelles, de bons carreus, estan emmarcades, en tot el seu perímetre, per un guardapols que tanquen les impostes decorades també amb elements vegetals, com els capitells.

Aguilar de Segarra tenia 676 habitants al cens del 1920, en un miratge de recuperació econòmica i demogràfica, que coincidiria amb el període de la Mancomunitat de Catalunya, a partir d'aleshores s'iniciava una caiguda exponencial que feia que l'any 2020 es tanqués amb 282 ànimes.

Santa Magdalena de Còdol-rodon és a la Catalunya *buida*.

**ANTONIO MORA
VERGÉS**

Editor del blog
coneixercatalunya.blogspot.com

JOAN ANDREU PARRA

Fotos: Agustí Codinach

Una cérvola que es resisteix a jubilar-se

La revista «El Ciervo», degana de la premsa cultural espanyola, compleix 70 anys

Josep Maria Margenat, jesuïta i col·laborador habitual a *El Ciervo*, escriu al número especial de maig-juny en què se celebra el 70è aniversari de la publicació, sobre el sexe originari d'aquest mamífer que li dona títol i s'inclina pel femení. Es tracta d'un número que condensa el saber fer de la casa, amb una mirada misericordiosa i un punt irònic sobre el món construït aquests darrers setanta anys.

El fet que sigui una revista pensada en català, escrita en castellà i molt ben valorada tant a Catalunya com a l'Estat espanyol, és rellevant per al seu director, Jaume Boix Angelats (Banyoles, 1952): «És significatiu que, amb el problema que tenim de convivència, de divisió entre Catalunya i Espanya, aquesta revista sigui la degana de la premsa cultural espanyola i rebí el Premi Nacional al Foment de la Lectura 2020. Això s'entén millor a la resta d'Espanya que no pas aquí.»

La singularitat de la revista s'explica, en part, al darrer Editorial: «Les pàgines d'*El Ciervo* pretenen ser una treva bimestral, un abric senzill on reposar del fatigós ritme de la nau de bojós que sembla de vegades el nostre món i on agafar-se un temps, potser per no perdre o corregir el rumb.» Boix Angelats certifica aquests trets: «És una publicació estranya que va al seu aire, sense sotmetre's a l'agenda de les plataformes polítiques, informatives i socials.»

I, ahora, recorda les fidelitats que arrelen en un «humanisme d'inspiració clarament cristiana»: «*El Ciervo* no demana adscripció ideològica i fe baptismal, demana bona fe i bona ploma i demana, també, compartir la fraternitat universal i els drets humans, quelcom que assumiria qualsevol persona de bona fe. Citant Llorenç Gomis, el fundador i primer director, és una revista de cristians o no que pensin; és, per tant, profundament liberal, respecta molt els altres.»

Aquestes fidelitats també s'encarnen, per exemple, en els col·laboradors que mantenen el vincle amb la publicació durant molts anys: «Són fantàstics i de molta qualitat. Busquem signatures prestigioses i costa molt que ens diguin que no», assegura Eugenia de Andrés (La Corunya, 1955), cap de redacció. O en els subscriptors: «Tenim subscriptors molt fidels i això vol dir que són molt grans, per tant, es van morint i hi ha el repte de la renovació. Sentim l'afecte d'aquesta comunitat i ens consta que a molts subscriptors els agrada saber que contribueixen que existeixi aquest patrimoni col·lectiu», indica Boix Angelats.

La crisi dels mitjans escrits, òbviament, també ha impactat *El Ci-*

Boix i de Andrés amb exemplars del número especial del 70è aniversari i portada obra de Javier Mariscal.

(Llorenç, Joan i, més endavant, Joaquim). «Aquella publicació va durar només un número i es van desvincular dels Propagandistes per aventurar-se amb el segon número. Ràpidament es van trobar enfront el nacionalcatolicisme i, alhora, van trobar el seu encaix i el seu públic», recorda Boix Angelats.

Van ser uns inicis sense diners ni local. Les reunions de redacció es feien al bar-restaurant Terminus (Aragó-Passeig de Gràcia) on es llegien i corregien els articles en veu alta. Més endavant, Salvador Pàniker els va facilitar el local del carrer Calvet 56, on manté la seu *El Ciervo*. En temps de la dictadura, qualsevol element editat havia de passar censura prèvia i, en el cas d'*El Ciervo*, el bisbe Modrego va assignar-los un censor eclesiàstic (a banda de l'administratiu) que, «tot i que feia la seva feina, va ajudar una mica», matisa Boix Angelats.

El director i la cap de redacció fan un repàs per algunes de les fites principals en aquest llarg període de publicació ininterrompuda: «La gent que feia la revista va connectar molt amb el Concili Vaticà II i amb Joan XXIII, també eren molt europeistes. Un altre moment destacat va ser la transició, que va suposar una escola de democràcia. Des de la revista s'ha militat en l'antifranquisme [van patir un assalt feixista a la redacció el 4 de juliol de 1973 per part del V Comando de Hitler], la liberalitat i la justícia social. S'ha estat a favor de l'objecció de consciència, de la Teologia de l'Alliberament...»

El Ciervo també és una sembradora de bon periodisme amb la convocatòria del premi Enrique Ferran (que enguany ha rebut 204 articles). I és una publicació agermanada amb *Foc Nou* (comparteixen editorial), que va dirigir Roser Bofill fins a la seva mort, que sí que parla més obertament de temes religiosos i de l'Església a Catalunya.

Per celebrar aquesta onomàstica, *El Ciervo* ha publicat *Inteligencia y religión en España (1990-2020). 17 diálogos cívicos*, un llibre especial que compendia disset entrevistes publicades a càrrec de Carlos Eymar (pot adquirir-se al web elciervo.es) i el compositor Bernat Vivancos ha musicat el salm que dona nom a la publicació.

Arxiu físic a la seu del carrer Calvet de Barcelona, d'«El Ciervo».

ervo que els darrers anys ha reduït la periodicitat per fer sostenible la publicació: «Un dels secrets de la longevitat és haver creat aquesta comunitat de lectors i adaptar els recursos a les circumstàncies. Sempre hem dit que *El Ciervo* és per guanyar amics, no per guanyar-se la vida», apunta de Andrés.

Esquivant la censura del nacionalcatolicisme

El germen de la revista va ser un primer número de la revista de l'Associació Catòlica Nacional de Propagandistes impulsat per un grup de joves «llegits, inquiets i amb influència francesa», entre els quals hi havia els germans Gomis

EUGENIA DE ANDRÉS
«Sempre hem dit que «El Ciervo» és per guanyar amics, no per guanyar-se la vida»

Mn. Joan Antoni Mateo, rector de Tremp

MN. IGNASI NAVARRI
Vicari general d'Urgell

Apòstol de Maria,
amb un gran zel
va predicar
i practicar arreu
la devoció
a la Mare de Déu

Mn. Joan Antoni Mateo i García va néixer a Tremp el dia 7 de maig del 1962. Estudià Filosofia i Teologia, i fou ordenat de prevere el dia 29 de desembre de 1985.

Amplià els estudis de Teologia a Roma i el 1998 va defensar la seva tesi doctoral en Teologia a la Pontifícia Universitat Gregoriana de Roma.

El 1985 va estrenar el seu ministeri com a vicari parroquial d'Escaldes-Engordany al Principat d'Andorra fins a l'any 1994, quan fou nomenat vicari parroquial de Tremp i delegat de Pastoral Vocacional de la diòcesi d'Urgell, servei que desenvolupà fins al 2002.

L'any 1998 fou nomenat rector de La Fuliola i El Tarròs, pobles que serví amb molt d'amor i lliurament fins a l'any 2005, quan el Sr. Bisbe li confià ser rector de Tremp i arxiprest del Pallars Jussà, serveis que ha desenvolupat fins al seu traspàs.

També des del 2005 ha servit les

parròquies veïnes de Palau de Noguera, Guàrdia de Noguera, Moror, Puigcerçós, Eroles, Mur, Puigverd i Talarn.

Va ser membre de la Societat Mariològica Espanyola, professor a la Fundació Balmesiana de Barcelona, professor de l'Escola Diocesana de Formació Permanent d'Urgell i escrivia regularment al setmanari *Catalunya Cristiana*. Era actiu a les xarxes socials amb una tasca divulgadora de la fe.

Se li encarregaren diversos serveis diocesans ja que fou delegat episcopal per a la Família i la Vida del 2002 fins al 2017 i en l'actualitat delegat diocesà d'Ecumenisme. Membre del Consell Presbiteral i del Consell Pastoral Diocesà en diversos períodes. Des de 2010 era membre del Col·legi de Consultors de la diòcesi i l'any 2011 fou nomenat Canonge de la Santa Església Catedral de Santa Maria d'Urgell.

Durant 16 anys, i com a rector de Tremp, ha estat el president del Patronat de la Fundació Privada Sant Hospital de Tremp-Fundació Fiella, des d'on es lliurà amb dedicació i entrega al servei dels ancians i residents, així com de la Comunitat de Religioses.

El dia 26 de juny de 2021 va sofrir un accident vascular a casa, i fou ingressat d'urgència a l'Hospital Arnau de Vilanova de Lleida, on ha estat atès exemplarment per l'equip mèdic i acompanyat per la seva família, i on ha rebut el sagrament de la Unció dels malalts i la benedicció apostòlica.

El diumenge 4 de juliol de 2021, el dia del Senyor Ressuscitat, confiava la seva ànima al Senyor.

Una missa emotiva i solemne celebrada a la basílica de la Mare de Déu de Valldeflors de Tremp, presidida pel Sr. arquebisbe i concelebrada per una cinquantena de preveres, posava en mans de la Misericòrdia de Déu l'ànima d'aquest bon sacerdot, apòstol de Maria, que amb un gran zel va predicar i practicar arreu la devoció a la Mare de Déu.

Descansa en pau, Mn. Joan Antoni, i que la Mare de Déu de Valldeflors, patrona de Tremp, com canten els seus goigs, t'hagi mirat Amorosa i et presenti al seu Fill Jesucrist que és la Resurrecció i la Vida.

19

ELS MINISTRES DEL MATRIMONI són l'home i la dona que es casen

Advertim que aquesta afirmació pot sorprendre més d'un, perquè no encaixa en absolut amb el llenguatge que alguns solen utilitzar en referir-se al matrimoni i atribuir el paper de protagonista al sacerdot que presideix l'acte. Potser aquesta és la raó per la qual el papa Francesc ha dedicat tot un apartat a precisar qui són, en realitat, els *ministres del matrimoni*, és a dir, qui són els seus autèntics protagonistes en tots els aspectes.

Tanmateix, abans de pronunciar-se clarament sobre aquesta qüestió, Francesc ha subratllat el caràcter de la unió sexual entre els esposos després de la celebració del matrimoni cristià. En efecte, es tracta d'un *matrimoni* que reuneix unes característiques que el diferencien clarament d'altres unions civils entre un home i una dona que desitgen construir una família.

«La unió sexual, experimentada amb amor i santificada pel sagrament, és alhora camí de creixement en la vida de gràcia dels esposos. És el 'misteri nupcial'.

El significat i el valor de la unió dels cossos estan expressats en **les paraules de consentiment** amb les quals els nuvis manifesten l'acceptació mútua i el lliurament de l'un a l'altre per compartir plenament les seves vides. Aquestes paraules **atorguen significat a la unió sexual i l'alliberen de qualsevol ambigüitat.**

En realitat, tota la vida en comú de l'espòs i l'esposa, i tota la xarxa de relacions que teixiran entre ells, amb els seus fills i amb el món, estaran impregnades i enfortides per la gràcia del sagrament que brolla del misteri de l'Encarnació i de la Pasqua, en el qual Déu va expressar tot el seu amor per la humanitat fent-se un de nosaltres.

Cap dels esposos es trobarà sol per afrontar els desafiaments que es presentin. **Ambdós són cridats a respondre al do de Déu amb el seu compromís, la seva creativitat, la seva perseverança i la seva lluita de cada dia.** Sempre podran invocar l'Esperit Sant, que va consagrar la seva unió, per tal que la gràcia rebuda pugui ser experimentada en cada situació» (AL 74).

Si esto es así, es natural pensar que, **en el momento de formalizar el matrimonio, los únicos protagonistas son el varón y la mujer que se casan**. Por ello se afirma que ellos son los *ministros del sacramento del Matrimonio*.

Es cierto que la Iglesia exige que la celebración del matrimonio sea realizada con la presencia de testigos, y que sea presidida por un sacerdote o un diácono que tengan la autorización correspondiente. Sin embargo, esta formalidad no debe restar ni un ápice del real protagonismo de los novios en el momento de su enlace matrimonial.

«Según la tradición latina de la Iglesia, los *ministros* del sacramento del Matrimonio son el varón y la mujer que se casan; al manifestar su consentimiento y expresarlo físicamente, reciben un gran don. Este mutuo consentimiento y la unión de sus cuerpos son los instrumentos escogidos por Dios por los que se hacen ‘una sola carne’.

Por la consagración bautismal, el varón y la mujer son capaces de unirse en matrimonio como ministros del Señor y responder a la llamada de Dios. Por ello, cuando dos cónyuges no cristianos se bautizan, no es preciso que renueven la promesa matrimonial, ya que esa unión se vuelve automáticamente sacramental por el Bautismo que reciben.

El Código de Derecho Canónico también reconoce la validez de algunos matrimonios que se celebran sin la presencia de un ministro ordenado. El orden natural ha sido tan imbuido por la gracia redentora de Jesús que, entre bautizados, no puede haber un contrato matrimonial válido que no sea, de hecho, un sacramento.

La Iglesia puede exigir que la boda se celebre públicamente, con la presencia de testigos y otras condiciones que han ido variando a lo largo de la historia, pero todo esto no impide que los dos novios que se casan sean realmente los ministros del sacramento. Tampoco afecta a la centralidad del consentimiento matrimonial del varón y la mujer, que es lo que en realidad genera el **vínculo sacramental**» (AL 75).

- ¿Qué significa que los *ministros del matrimonio* son el hombre y la mujer que se casan? ¿Qué razón puede justificar que a menudo se hable del matrimonio cristiano como si el *ministro* fuera el sacerdote que preside la ceremonia?
- ¿Por qué afirmamos que el matrimonio entre un hombre y una mujer bautizados es un sacramento?
- Los novios que van a casarse en una iglesia ¿son realmente conscientes de lo que supone recibir un sacramento?

Els metges facultatius han de procurar restringir tant com es pugui la prescripció d'antibiòtics.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

No hem d'abutar dels antibiòtics!

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

Els antibiòtics són un medicament inventat a finals del segle XIX per combatre infeccions bacterianes. I es va considerar com un progrés mèdic important. No es podia encara combatre les malalties provinents de virus (ni fins ara s'ha aconseguit trobar medicaments que facin d'antibiòtics contra malalties víriques), però com que són tantes les causades per bacteris era una bona troballa. Però ara ens hem trobat amb un detall important que cal tenir molt en compte: els bacteris són uns microbis molt capaços de mutació i, davant dels seus «agressors», muten amb relativa facilitat. És a dir, canvien part del seu codi genètic i es fan resistents als antibiòtics, sobreviuen a la seva acció i continuen reproduint-se. Aquesta resistència allarga i agreuja les infeccions i augmenta la possibilitat de transmissió a altres individus. Ha calgut cercar nous fàrmacs per tractar malalties que fins ara es guarien fàcilment, i no sempre amb èxit. I cada vegada hi ha més morts que no han pogut suportar els bacteris resistents. La cosa es veu greu.

Ens hem trobat amb un article que explica que els investigadors del Centre de Recerca en Sanitat Ani-

mal han localitzat en 307 exemplars d'animals salvatges, de 67 espècies diferents, mostres d'enterobacteris alterats amb gens resistents als antibiòtics, cosa que mostra que ingereixen aigua amb residus provinents de l'expulsió de medicaments a través de l'orina o la femta humanes. Fet que demostra a quin extrem ja s'ha arribat. S'ha dit, i amb raó, que es va fent cada cop més gran una amenaça per a la població mundial.

Què cal fer davant d'això? És ben clar que cal evitar l'ús excessiu d'antibiòtics. Per consegüent, els metges facultatius han de procurar restringir-ne tant com es pugui la prescripció, i els malalts cal que no caiguin en l'automedicació d'antibiòtics, que només en prenguin per prescripció mèdica i no n'allarguin el tractament. I també que portin a la farmàcia els antibiòtics sobrants, ja que a les escombraries poden contaminar el medi ambient.

Si es continua fent com fins ara, ens diuen els càlculs que cap al 2050 la xifra anual de morts a causa de malalties bacterianes serà d'uns 392.000 a la Unió Europea i d'uns 10 milions a tot el planeta. Oï que val la pena tenir-ho en compte?

L'abella obrera és infecunda i treballa en la fabricació de la mel.

TRADICIONS APÍCOLES (3)

Abegots i abelles obreres

**FRA VALENTÍ SERRA
DE MANRESA**

Arxiver dels Caputxins

A Catalunya el mascle de l'abella s'anomena abegot o, també, begot, abellot o vagarro i es distingeix de les femelles pel fet de no posseir fibló i de tenir un cos molt més robust que no pas el de les abelles obreres. El seu procés de desenvolupament dura 24 dies i l'única funció dels abegots és fecundar l'abella mare o reina. Els abellots fan ben poca feina en el rusc, però són necessaris per a la fecundació de les futures reines; així, quan la l'abella reina esdevé ponedora, ja no són necessaris els abellots, i aquests són eliminats per les obreres. A Olesa de Montserrat, el reconegut biòleg i catedràtic de botànica Dr. Hernández-Cardona descriví, el 1997, amb molta gràcia, la manera com són eliminats del rusc aquests insectes vagarros: «Un cop la reina esdevé ponedora, ja no són necessaris els abellots i, un dia, les obreres, quan ja n'estan fins a les antenes d'aquells mandrosos impenitents que no sols es mengen la mel sinó que distorsionen el rusc, diuen prou. El masclisme s'ha acabat. No hi ha pietat amb els murrís. El Primer de maig s'ajunta

amb el Dos de maig. Tots els abellots són morts en la gran massacre, agullonats i esquarterats per les obreres» (*Els aprofitaments agrícoles i naturals*, 54-55).

L'abella obrera és infecunda i treballa en la fabricació de la mel, és d'una mida més petita que no pas l'abella reina i es caracteritza per tenir una boca més gran i duu una mena de bosses a les cames posteriors per disposar-hi el pol·len que recull de les flors. El pol·len està agraïat amb proteïnes i és l'aliment essencial per al poll o larves de les abelles. El primer pol·len que en començar la primavera recullen les abelles és el produït pels avellaners, ja que floreixen força aviat, tanmateix, i, segons l'opinió de fra Miguel Agustí, el famós «Prior del Temple», el pol·len dels avellaners és nociu i emmalalteix els eixams. Per aquesta raó, en acabar l'hivern, quan hi ha manca de pol·len, alguns apicultors posen durant el dia, ben a prop dels ruscus, alguns recipients amb farina de sègol que les abelles apleguen. A l'article vinent us vull parlar si Déu vol, sobre la reina mare de les abelles.

MATTHEW TREE

No sóc racista, però...
Destino, 2021, 105 pàg.

Des de mitjan segle XX, el racisme no ha estat rebutjat al carrer amb tanta contundència com ara. Aquest llibre no només desfà molts tòpics, sinó que ofereix al mateix lector una oportunitat per desempallegar-se de qualsevol rastre de racisme que pugui guardar, encara, en el seu fur intern.

MONTSERRAT MARTÍNEZ DESCHAMPS

L'esposa del diaca: consentiment i acompanyament
CPL, 2021, 123 pàg.

El Concili Vaticà II, a la *Lumen gentium*, va restaurar el diaconat com un grau de la jerarquia, independent i permanent, i va obrir la possibilitat que també pogués ser conferit a homes casats d'edat madura. Aquesta renovació ha plantejat una sèrie de qüestions, entre elles, la identitat de l'esposa del diaca i el seu paper a l'Església.

Llibres més venuts el mes de JUNY

JO NESBO

El Regne Proa

TODD STRASSER

L'onada
Blackie Books

KENT HARUF

El vincle més fort
Edicions del Periscopi

*claret

DANIELA KRIEN

El amor en caso de emergencia
Grijalbo, 2021, 284 pàg.

La Paula, la Judith, la Brida, la Malika i la Jorinde són molt diferents; però les uneix un mateix instint. Totes lluiten per tirar endavant i ser mestresses del seu destí tot i que, en ocasions, resulta molt complicat. Una decisió pot fer trontollar tota una vida, per això aquestes cinc dones són com joncs, es dobleguen però no es trenquen.

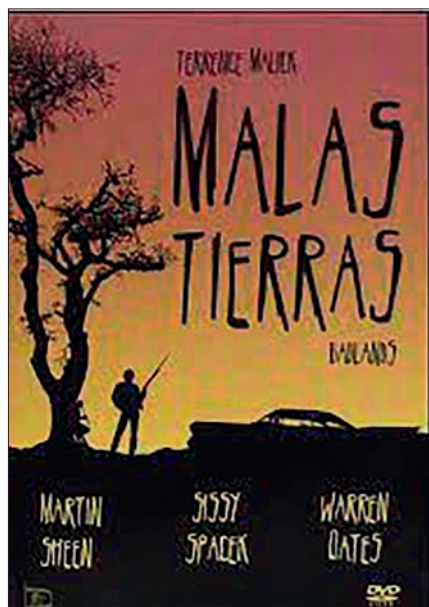

Els salms en hebreu, grec, llatí i català
Els salms. Un comentari essencial
Abadia de Montserrat, Ateneu Universitari Sant Pacià, l'Associació Bíblica de Catalunya, CPL, 2021

Edició extraordinària dels Salms organitzada en forma d'hèxaples, és a dir, en sis columnes. D'altra banda, com a complement imprescindible, es publica un comentari essencial de Joan Ferrer, amb pròleg del P. Josep M. Soler, que és una síntesi extraordinària d'elements exegetics, històrics i literaris.

CRÍTICA DE CINEMA

JOSEP ROVIRA CLAVERAS
Auxiliar de vídeo

BADLANDS (Malas tierras)

DIRECTOR: Terrence Malick
GUIÓ: Terrence Malick
INTÈRPRETS: Martin Sheen, Sissy Spacek, Warren Oates, Ramon Bieri, entre altres
MÚSICA: George Aliceson Tipton
Drama
Estats Unis
95 minuts

Fugitiu de la llei

Malas tierras és una pel·lícula del 1973 escrita i dirigida per Terrence Malick. És una primera mostra del que és el cinema de Malick, amb molta força visual i un tracte dels paisatges i la naturalesa únics, que portarà encara més enllà a *Days of Heaven* o *The Tree of Life*.

El fil narratiu el porta la veu en off de Holly (Sissy Spacek), una noia de 15 anys que explica les seves sensacions durant el film. Quan coneix en Kit (Martin Sheen), junts s'endinsen en un viatge com a fugitiu de la llei, i el film es converteix en una espècie de *road movie* on veiem com els dos personatges avancen pel món sense donar importància al que fan i al que vindrà.

A *Malas tierras*, tenim una visió d'Amèrica semblant a la de les pel·lícules de Dennis Hooper, on la gent pot cometre crims atroços sense ser culpats i, és més, com si res, la vida segueix (igual), tant per a ells com per tot allò que els envolta; un períple sense moral, com la naturalesa, tot avança passi el que passi, implacable. Tot i aquesta visió dolorosa i nihilista, tenim molts moments memorables, com quan ballen la música de Nat King Cole, o com quan Kit veu la Holly per primer cop.

Malick mostra els fets a través d'enquadraments a l'altura de la vista, simètrics i sense moure gai-

re la càmera, com si res del que estigués passant tingués importància, tanmateix l'acció és terrible i inquietant. En Kit i la Holly reviu el *wilderness* de John Ford, on es cometien crims sense aparent motivació o finalitat, i, malgrat no ser perseguits es converteixen en fugitiu, perquè han de sortir escopetejats de cada lloc al qual van, recordant, vagament, l'eterna fuga en què viuen Bowie i Keechie de *They Drive by Night*, de Nicholas Ray.

Tot i les reminiscències que pugui tenir amb els personatges de Ray, Terrence Malick no dona importància, com he dit, al que fan, negant la tensió en tot moment a la pel·lícula, així com feia Robert Bresson, però no fins a tals extrems, ja que aquest, de vegades, ni mostrava l'acció.

És impossible acabar de veure aquesta pel·lícula sense sentir-te mínimament remogut per dins, perquè no és un drama, ni una comèdia, ni una *road movie*, però és totes tres coses alhora. Com els films de Bresson, són difícils de qualificar, però no deixen indiferent ningú. Pots patir infinits sentiments envers la parella principal, estima, compassió, repugnància... però, sobretot, no s'han de qüestionar les accions que presenciem, senzillament passen, sense més.

AMB BON HUMOR

CRÍTICA LITERÀRIA

FRA VALENTÍ SERRA DE MANRESA
Caputxí

La Catalunya del segle XIX

JOSÉ ANDRÉS-GALLEGO

España, Cataluña y su gente
en la obra de Francisco Butiñá,
1834-1886
Ediciones 19, 2018, 80 pàg.

Aproximació biogràfica, àmpliament contextualitzada en el marc de la societat hispana decimonònica, sobre la vida i la projecció pastoral del jesuïta català Francesc Xavier Butiñà i Hospital (1834-1899) fundador, junt amb Bonifacia Rodríguez de Castro, de les religioses «Siervas de San José» (Salamanca 1874) i, també, de les Filles de Sant Josep, amb la col·laboració d'Isabel de Maranges (Calella de la Costa 1875). L'autor, el Dr. José Andrés-Gallego, expert historiador i investigador del CSIC, ha volgut posar en relleu que, de jove, Francesc Butiñà feu de teixidor i que, posteriorment, essent jesuïta, recorregué molts pobles de Castella, d'Aragó, de Catalunya i del Principat d'Andorra predicant i, alhora, esguardant els reptes i les dificultats de la gent senzilla, particularment del món obrer; uns reptes que Francesc Butiñà, amb afinada observació, va saber copsar i descriure en les cartes que adreçava als seus familiars i que, sobretot, exposà de manera articulada en els llibres i devocionaris que publicava.

Aquests devocionaris, al seu moment, gaudiren d'una enorme acollida entre els estaments obrers i menestrals de casa nostra, especialment: *Les migdiadas del mes de maig. Lectures profitoses als menestrals* (Girona 1871); *La luz del menestral* (Barcelona 1875); *Joya del cristià* (Tarragona 1882) i *Escuela de Santidad* (Barcelona 1887), entre moltes altres.

Francesc Butiñà visqué molt implicat, i molt preocupat, per la problemàtica del món obrer, especialment en el camp femení, fundà les dues congregacions religioses més amunt esmentades on els convents eren anomenats «tallers» i on, efectivament, es comptava amb un taller de teixits per tal contribuir al sosteniment de cada comunitat amb el treball de les religioses. Aquesta biografia explica de manera excel·lent l'articulació d'Església i societat en la Catalunya del segle XIX.

RAUXA

La nova violència

Amb pocs dies de diferència, un noi d'origen marroquí a Múrcia i un jove homosexual a Galícia han estat brutalment assassinats pel simple fet de ser el que eren. En els darrers temps tothom pot constatar un augment alarmant dels insults, les pallisses i en general de la violència cap a certs grups humans. El menyspreu explícit contra aquelles persones que, per les raons que sigui, algú considera inferiors a la resta i mancades de dignitat, no és gens nou. Però aquest odi ara pren un caire molt preocupant: fins fa pocs anys els que exercien violència física contra certes persones eren grups organitzats i hermètics, d'ideologia feixista declarada, que sortien a la caça de possibles víctimes. I això és el que ha canviat. Ara, els qui poden linxar algú en ple carrer fins a matar-lo ja no són només els neonazis, sinó una colla d'amics, aparentment normals, que surten de festa; no és que es proposin anar a la caça de ningú, però si les circumstàncies així ho propicien s'abraonen sobre la víctima com un ramat de hienes afamades. I, cosa que encara esfereïx més, sense cap mostra de remordiment.

El verí de l'odi visceral ha sortit dels grupuscles on era conatural i s'ha anat escampant. No costa gaire d'endevinar la relació d'aquest fenomen amb la cadena de crisis simultànies a què es troba sotmesa la nostra societat i amb el discurs incendiari d'alguns polítics i mitjans de comunicació. En temps de vaques magres la frustració i la ràbia s'han de descarregar en algú. I contra aquest instint visceral, convenientment atiat, el discurs oficial de la tolerància i el respecte que semblava tan generalment assumit, es mostra incapaç d'una eficàcia real més enllà d'eslògans, manifestacions i fins i tot lleis, encara que gaudeixin d'un ampli consens parlamentari.

EDUARD BRUFÀU

Agenda

Altres bisbats

UNIVERSITAT DE LA MÍSTICA

Del **dilluns 2 d'agost al dimecres 4**, a Àvila, curs C. G. Jung y san Juan de la Cruz: introspecció mística y/o divinización amb Sagrario Rollán. Més informació: tel. 920 352 240.

EXERCICIS ESPIRITUALS

Del **dissabte 7 d'agost al dimarts 10**, a Las Arenas (Biscaia), exercicis espirituals dirigits per Matías A. Güemes, s.j. Més informació: tel. 944 630 236.

Barcelona

MISSIONS

El **dissabte 17 de juliol**, a les 19.15, eucaristia missionera per pregar pels missioners i missioneres, i agrair el do de les missions. Serà a la catedral de Barcelona, presidida pel cardenal Joan Josep Omella.

Girona

CORNELLÀ DE TERRI

El **diumenge 18 de juliol**, a les 11.00, el bisbe Francesc Pardo presideix la missa a l'església parroquial de Cornellà de Terri.

Sant Feliu de Llobregat

NOU TEMPLE

El **dissabte 24 de juliol**, a les 11.00, el bisbe Agustí Cortés presideix l'eucaristia i benedicció del nou temple de l'església de la Santa Creu del Barri Rat Penat de Sitges.

FESTIVAL INTERNACIONAL ORGUE DE MONTSERRAT

El **dissabte 24 de juliol**, a les 21.00, concert de l'organista José Luis Echechipía i Pello Ruiz (oboè) a la basílica de Santa Maria de Montserrat. Reserves: <https://abadia-montserrat.cat/FIOM>.

LITÚRGIA

Del **dilluns 9 d'agost al dissabte 15**, trobada d'animadors de cant

per a la litúrgia a Montserrat dirigida per Isabel Pla. Inscripcions: <http://trobadesianimadorsdecant.cat>.

Solsona

MUSEU DIOCESÀ I COMARCAL DE SOLSONA

El **dimecres 21 de juliol**, a les 20.00, conferència d'Ana Requejo sobre *Els bastidors de l'engany: les trames i els relats dels falsificadors en l'art*. Reserves: tel. 973 482 101.

ESPIRITUALITAT

Del **dilluns 26 de juliol al dissabte 31**, trobada *Paraula & Silenci*, al santuari del Miracle. Més informació: tel. 649 465 814.

Tarragona

MÚSICA I PATRIMONI

El **dissabte 24 de juliol**, a les 21.00, concert del Quartet Gerhard al claustre de la catedral de Tarragona.

Urgell

FESTIVAL DE MÚSICA ANTIGA DELS PIRINEUS

El **dimecres 21 de juliol**, a les 21.00, *Concerto da Chiesa*, de la Capella Cracoviensis al Seminari de la Seu d'Urgell. Reserves: <http://femap.cat/concerts/tots-els-concerts/874-cracoviensis>.

Vic

COVA DE MANRESA

Del **dimecres 21 de juliol al divendres 30**, exercicis espirituals amb David Guindulain, s.j. Més informació: tel. 938 720 422.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè en situacions socials, econòmiques i polítiques conflictives, siguem arquitectes de diàleg i d'amistat valents i apassionats

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €
Gibraltar i Portugal: 145 €
Resta d'Europa: 222,99 €
Amèrica i Àfrica: 254,19 €
Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

[f](https://www.facebook.com/catalunyacristiana) /catalunyacristiana

[@catcrist](https://twitter.com/catcrist)

[i](https://www.instagram.com/catalunya_cristiana) catalunya_cristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire
Lingüista: Montserrat Pibernat

Col·laboradors d'aquesta setmana: Pilarín Bayés, Agustí Codinach, Eugeni Gay, Antonio Gil, Joan Guiteras, Oriol Jara, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Antonio Mora, Ignasi Navarri, Francesc Nicolau, Joan Pallarès, Joan Lluís Pérez Francesch, Quique, Francesc Riu, Josep Rius-Camps, Josep Rovira Claveras, Josep Ruix Vinyet, Jordi Sánchez Torrents, Joan Trias, Valentí Serra, Lluís Serra, Jaume Sidera, Sebastià Taltavull, Emili Villegas, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giral (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Els actes anunciats a l'agenda poden patir canvis amb motiu de la pandèmia

JOAN TRIAS

L'Hospital de Campanya de la parròquia barcelonina de Santa Anna va esdevenir, divendres 4 de juny, centre de vacunació de les persones més vulnerables que s'hi acosten quan necessiten aixopluc, suport i alimentació. Montse Pérez és dermatòloga i voluntària de l'Hospital de Campanya de Santa Anna.

S'ha hagut de fer molta pedagogia del que és la vacunació a les persones més vulnerables o en risc d'exclusió social?

Sí, certament. Cal tenir en compte que si tots nosaltres ja hem estat reticents, per diferents qüestions, a la vacunació en els darrers mesos i setmanes, hi ha col·lectius, com les persones sense sostre, que encara n'han estat molt més. Hem hagut d'informar-los amb rigor que la vacunació és molt important per a cadascun d'ells i per a la salut dels que conviuen amb ells. Sempre ens hi hem d'adreçar amb respecte, tolerància i educació. A més, són persones que tenen molta mobilitat, es desplacen d'un lloc a un altre, sol·liciten l'entrada en un alberg, en una habitació... i cal que estiguin vacunats, perquè serà un requisit que se'ls demanarà tard o d'hora. La veritat és que tots ells van acceptar de molt bon grat la vacunació. Aquell divendres va ser una jornada esplèndida en tots els aspectes: d'ordre, d'agraïment per part d'uns i dels altres... Tot plegat, una jornada molt enriquidora.

Com ha estat el procés de gestió per tal de vacunar la gent que viu al carrer?

Ha estat un procés realment complicat. El que és relativament senzill per a la població en general, per a aquestes persones, que no tenen telèfon mòbil, adreça electrònica o ordinador, no és que sigui difícil, sinó que és pràcticament impossible. L'administració no ho ha posat fàcil a ningú, però encara menys a les persones que tenen una situació de vida (llar, seguretat, recursos...) molt inestable.

Montse Pérez, dermatòloga i voluntària de l'Hospital de Campanya de Santa Anna

Agustí Codinach

«La millor medicina és una abraçada terapèutica»

Des de l'Hospital de Campanya de Santa Anna poseu en relleu la invisibilitat del sensellarisme. La pandèmia actual els ha fet més invisibles?

Sí, absolutament. La parròquia de Santa Anna està situada al cor de Barcelona i molta gent encara no coneix la tasca que estem duent a terme amb la gent sense llar. Qualsevol de nosaltres podem acabar en una situació com la que pateixen les persones sense llar. No ens n'adonem o no volem adonar-nos-en. Això és una realitat. A les cues de la fam hi ha cada cop més gent que recull menjar perquè s'ha quedat sense feina i els pocs diners que té els fa servir per pagar un lloguer, però no en té per menjar. L'Hospital de Campanya no és un menjador social, però en el temps de pandèmia ha hagut de convertir-se en un centre de repartiment d'àpats per a la gent més necessitada.

Quina és la seva tasca com a metgessa dins del l'Hospital de Campanya?

Un grup de quatre metges hem format una plataforma que s'anomena Salut Sense Sostre. Intentem solucionar els problemes d'emergència, de primera línia, que ens plantegen les persones que demanen ajuda mèdica a Santa Anna i que de ben segur no acudirán a un CAP. Bàsicament, els serveis que oferim són els de podologia i optometria. És molt agraït perquè, al migdia, abans o després de menjar, poden passar per la sala capitular de l'església de Santa Anna, que és del segle XIV, on tenim ubicada la consulta, i els resollem els seus problemes sanitaris. Això ho fem els dilluns i ara hem començat a fer-ho els dimecres al matí a les Missioneres de la Caritat, a l'església de Sant Agustí. Crec que la millor medicina que pots oferir a una persona que es troba en aquestes condicions és fer-li una abraçada terapèutica i escoltar-la.

Ràdio Estel

espai de pregària diària

des de la Basílica de Santa Maria de Montserrat
a les 7 h, Laudes
a les 18.45 h, Vespres

De dilluns a diumenge,
la litúrgia és protagonista

des del Monestir de Santa Maria de Solius
cada dia a les 23.30 h, Completes

SEGUEIX-NOS

Barcelona, 106.6 / Tarragona, 100.6 / Girona, 103.4 / Lleida, 91.5 / Catalunya Central, 93.7 / Vic, 98.4
Tortosa, 90.1 / El Garraf, 96.8 / La Cerdanya, 104.4 / La Seu d'Urgell, 105.0 / Andorra, 107.5

Available on the
App Store

Android app on
Google play